

Račun pri poštнем ček. zavodu: Ljub-
jana št. 11.842 - Praha čialo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Pariz, 6. oktobra, k. Francoska banka je kupila v čas od 25. septembra do 2. oktobra srebrnih in zlatih novcev za 161.228.133 frankov.

Spor v boljševiški stranki

Zopet imamo alarmantne vesti iz Rusije.

Pred nedavnim je evropsko časopisje signaliziralo poostreitev notranje borbe v ruski boljševiški stranki. Poznavalci ruskih razmer pa so naglašali, da ne gre morda za kake priprave fakičnih spopadov in morda celo za nevarnost novega preobrata, marveč da gre samo za strankarsko-politične spore, ki pomenijo nekako pripravo ali predigro k konferenci ruske komunistične stranke, ki se prične 25. oktobra, kot prireditelj, ki naj pripravi vse potrebno za XV. redni kongres ruske boljševiške stranke, ki se bo vršil nekako tri mesece kasneje. Poglavita težnja opozicije je, prisiliti strankino vodstvo, da ji prizna pravico, konstituirati se kot frakcija v boljševiški stranki; zato prireja tajne sestanke svojih zaupnikov in upirajaz zborovanja po tvmnicah in drugih strankinih celicah, da bi mogla stopiti pred strankino vodstvo ne kot skupina posameznikov, marveč kot vodstvo posebne frakcije, posebne več ali manj strankarske organizacije, ki zahteva zakonito priznanje eksistence. Boljševiška stranka namreč doslej frakcij ne pripušta; njeno geslo je: enotnost stranke pred vsem in za vsako ceno, opozicija naj si ali pribori večino ali pa naj se pokori večini.

Velika novost je, da se je Trocki pridružil Zinovjevu in njegovim pristašem; saj ga je do zadnjega od njih ločilo marksizaj in je bil po svoji politični ideologiji nedvomno bližji sedanji Staljinovi večini nego poziciji. Da so opozicijski vodje nastopili s tako odločnostjo zoper vladno, oziroma večino, pomeni gotovo, da se čutijo precej močne in da imajo za bližnjo bodočnost konkretne načrte. Podoba je, da pričena v sovjetski stranki važna doba notranjih razprtij, večja in važnejša od dosedanjih. Uspehi stremjenja boljševiške opozicije, dovoljenje za ustanovitev posebne frakcije bi pomenilo naravnost prelom v zgodovini sovjetske Rusije. Prineslo bi pričetek kritike, to se pravi pričetek notranje svobode, zakaj brezdomno bi možnost kritične besede porabila tudi ona opozicija, ki je doslej v Rusiji sploh brez besede, ki pa bi se udeležila političnega boja na eni ali drugi strani, da se s tem uveljavljuje vsaj indirektnim potom. A kritika je napredek, je razvoj. Boljševiške stranke same bi si prej ali slej iskale zaveznikov in pomočnikov tudi v neboljševiških krogih, da s tem ojačijo lastne vrste. Baš iz navedenih razlogov pa je ruska komunistična stranka že od nekdaj z največjo odločnostjo proti vsakršnemu sektantstvu, to je proti cepitvi njene stranke v frakcije, ker se zaveda, da je z diktaturo strankinega vodstva tudi konec diktature stranke in prej ali slej tudi konec — sovjetskega režima. Opozicija misli in upa seveda na zmago, v uverjenju, da je politika sedanje strankine večine pogubna za državo in da jo je treba spremeniti za vsako ceno, eventualno tudi za ceno opasnosti za stranko samo.

Zdi se, da se bo notranja borba v bližnjih tednih zelo poostрила. Najinteresnejše postaja vprašanje, kaj bo poskusila stranka, da ustavi opozicijsko gibanje, ki preti postati opasno, ali bo posegla po skrajnih sredstvih ali bo pokaže popustljivost. Od tega je odvisen nadaljnji potek boljševiškega razkola.

Moskva, 6. oktobra. d. Odbor komunistične stranke je izdal proglas, s katerim so pozvane vse krajevne skupine komunistične stranke, naj sprejmejo sklep, s katerim se zavrača razpravljanje o stremiljenih opozicijske stranke kot nedopustno.

Rumunsko-italijanska pogodba

Te dni je bil na posetu v Rimu general Averescu, šef rumunske vlade in podpisal se je prijateljska pogodba med Rumunijo in Italijo. Njen tekst je sedaj objavljen in iz njega se vidi, da je zares sestavljen po vzoru italijansko-jugoslovenske prijateljske pogodbe, kakor se je poročalo pred objavljenjem. Rumunija in Italija se obvezujeta medsebojno na dobrohotno nevtralnost v slučaju nasilnega napada od kake druge strani — drugačnih obveznosti pogodba glede razmerja do drugih držav ne vsebuje. Dalje se pogodbenici zavezujejo na arbitražo v eventualnih spornih vprašanjih. Glede ekonomskih zvez se predvideva posebna komisija, da izdela tozadevne elaborate. Pogodba se sklepa za dobo petih let. V posebnih pismih, ki tvorita aneks pogodbi, izjavljata Italija in Rumunija izrecno, da vprašanje Besarabije s to pogodbo ni niti najmanj tangirano; s tem povdramkom je hotela Italija preprečiti vsakršno sumiščenje s strani sovjetske Rusije, da bi v Rimu hoteli s pogodbo stopiti na rumunsko stališče v Besarabskem problemu, kar seveda v Bukarešti ne more biti sprejeto s soglasjem. Kot sosed Italije in to sosed prav posebne vrste, kot sosed in zaveznik Rumunije se s polno upravičenostjo in v največji meri interesiramo za rumunsko-italijansko pogodbo. Biti moremo zadovoljni z njo. Opazilo se pa je, da ji italijansko časopisje, ki je zadnje čase preveč okupirano s kampanjo proti Franciji in razgovorom med Mussolinijem ter Averescu ne posveča one pozornosti, kakor bi ji general sicer.

Ko je prevzel general Averescu predsedstvo nove rumunske vlade, je bila ena njegovih prvih programnih točk, ki jih je objavil, napoved prijateljske pogodbe z Italijo. Ker se je to zgodilo takoj po vladni spremembi in ker je vrh tega vnanje ministrstvo prevzel gospod Mitlenau, ki je bil sicer povsem nov moč v diplomatskem področju, a je prihajal iz vrst nekdanje Marghilomanove stranke, ki je bila svojčas eden poglavitnih predstavitev germanofilskega kurza v stari Rumuniji, se je Averescovi napovedi pripisoval poseben pomen. Pisalo se je takrat o verjetnosti, da se bo smer rumunske vnanje politike pod novim režimom spremenila, in sicer v smislu večje naslonitve na Italijo, ki se prekoslej trudi po razširjenju svoje vpliva na Balkanu in v Podonavju.

Mi se nad tem nismo vznemirjali, kakor bi bilo morda pričakovati. Zavedamo se, da mora tudi Rumunija voditi vnanjo politiko, ki odgovarja njenim državnim interesom, ki ščiti in zagotavlja njeno pozicijo na Balkanu in v Podonavju ter napram Rusiji. In ker ji zaveznitvo z Italijo ne garantira niti balkanske in niti podonavske pozicije v večji meri nego zveza, ki jo predstavlja Mala antanta ter specialno zveza z Jugoslavijo, se nam ni zdelo verjetno, da bi general Averescu hotel iskati ekvivalent v Rimu za ono, kar že ima zagotovljeno. Kar se tiče stališča napram sovjetski Rusiji, se naslanja Rumunija na zvezo s Poljsko; v tem pogledu ji nudi Italija celo izdatno manj, kakaj Rim ji Besarabije ne garantira, pač pa Poljska.

Iz vsega tega je razvidno, da pogodba z Italijo ne more za Rumunijo biti več nego prijateljska pogodba, kakor so običajne v naši dobi. Da bi Rim našel v Bukarešti zaveznika, ki bi bil angažiran za to, da postane italijanski faktor proti nam, zato more nuditi mnogo premalo. Res je sicer, da je Rumunija v prijetnem položaju, da lahko izrazi situacijo do neke mere v svojo korist preko naših interesov, kakor se je pokazalo na Bledu, kjer smo ji morali prepustiti pravo do zastopstva v Svetu Društva narodov, toda skupna demarša Rumunije, Jugoslavije in Grčije v Sofiji je zopet pokazala, da stvarni interesi Rumuniji ne dovolijo odmakniti se od nas.

Komentarji italijanskih listov o priliki Averescovega rimskega poseta pričajo, da so bila in so navedena premostrivna pravila. V Italiji se naglašja, da se rimska politika glede Besarabije ne more angažirati zoper sovjetsko stališče. — V tej točki pa so v Bukarešti zelo občutljivi. Prav tako naglašajo italijanski listi, da nalaga prijateljstvo z Bolgarijo Italiji neke omejitve glede odnošajev do Rumunije in da tega prijateljstva v Rimu ne mislijo opustiti.

Rumunsko-italijanska prijateljska pogodba tedaj ne more v bistvu prinašati ničesar novega; pomeni le utrditev ter formalno kodificiranje faktično že obstoječega in zato za nas pač ne more prinašati niti škode niti koristi.

Francoska vlada proti agitaciji italijanskih emigrantov

Pariz, 6. oktobra. s. Notranji minister je izdal vsem prefektom okrožnico, v kateri jih opominja na obveznost, ki jo nalaga spoštovanje pred zakonom in gostoljubnost do vseh na francoskih tleh bivačim izemcem. V okrožnici se izjavlja, da javna svoboda ne sme imeti za posledico, da tujci prenašajo boje in politične spore svojih držav v Francijo. Prefektom se nalaga, naj ukrepejo vse potrebno; predvsem pa naj posvarijo odgovorne voditelje inozemskih skupin kakor tudi voditelje v tujih jeziki izhajajočih listov, da je pod strogi kaznimi prepovedana vsaka agitacija in ostra polemika kakor tudi vsak poskus vmešavanja v poslovanje pravice izгона v katerikoli obliki.

Brezdomno je okrožnica notranje ministra v zadevi policijskih predpisov za v Franciji živeče inozemce naperjena proti fašistom in antisfašistom. Okrožnica povdramja, da je agitacija inozemskih elementov in na francoskih tleh izhajajočih listov v tujih jeziki prepovedana in da se mora končati.

Nesoglasje med angleškimi rudarji

Delavci se vračajo v rudnike. London, 6. oktobra. d. Kolikor so znani rezultati glasovanja v posameznih premovalnih revirjih, se je izjavila večina stavkajočih rudarjev za odklonitev vladnega posredovalnega predloga. Da se more razumeti izidi tega glasovanja je treba upoštevati, da se je že četrtina delavstva povrnila na delo in da se je od stavkajočih delavcev udeležilo krajevnih glasovanj največ 60 odst. Ramsay Macdonald, kakor tudi drugi voditelji so svetovali delavstvu, naj pusti na konferenci delegatov strokovnemu načelstvu popolnoma proste roke, da sklepe ne najugodnejše pogoje.

London, 6. oktobra. (be.) Zadnja poročila zatrjujejo, da bo glasovanje za pričetek dela v rudnikih izpadlo negativno. Rudarji se nadalje vračajo na delo na podlagi krajevnih dogovorov. Dosedaj dela po verodostojnih vestih 193.000 rudarjev.

Za sanacijo belgijske franka

Pariz, 6. oktobra. s. Bruseljski poročevallec lista «L'Ouvrier» poroča, da je belgijski finančni minister Franconi ob prijeli svojega bivanja v Londonu, zaključil posojilo za stabilizacijo franka. Govori se, da znaša posojilo 50 do 60 ali celo 100 milijonov dolarjev.

Španija in mednarodne institucije

Zenava, 6. oktobra. (be.) Španska vlada je sporočila, da se bo udeležila vključ izstopu iz Društva narodov delovanja Mednarodnega delovnega urada

Kdo ima volilno pravico za občine (tudi za ljubljanske občinske volitve?)

Važno za vsakega, ki mu je splošno občine na srcu. Poglejte, ali so vsi volilci vpisani!

Volilno pravico za občinske zastopstva imajo vsi moški, ki so na dan razglasitve odredbe občinskih volitev dovršili 21. leto. Ta dan začne teči 15 dnevni rok za popravke. Popravke (vpise v imenik, izbise) se sicer lahko zahteva vedno, po preteku omenjenega 15 dnevnega roka pa popravki za že razpisano volitev ne veljajo več.

Poleg starosti, ki se dokaže s krstnim listom ali s potrdilom župnega urada, ki ga mora ta urad dati na zahtevo takoj brezplačno brez take, treba dokazati s potrdilom (županstva, v Ljubljani policije), da ima dotičnik vsaj že eno leto svoje redno bivališče v občini. Javnim nameščencem (tudi železničarjem), notarjem, civilnim inženierjem in geome- trom, k praksi pripuščeniim živinozdravnikom pa ta rok ni potreben. Njim se samo potrdi, da redno bivajo v občini in kaj so, pa so lahko prvi dan vpisani v imenik.

Volilno pravico imajo ne samo vsi naš državljani, ampak tudi tisti nedržavljanji slovenske narodnosti, ki so se stalno naselili v občini (n. pr. neoptirani Primorci, Čehi, Rusi itd.)

Ce je kdo bil odsoten vsled službovanja pri vojakih, se šteje kakor da je bil doma. Volilec, ki je ta hip pri vojakih, se mora takoj upoštevati, a volilno pravico seveda more vršiti šele od dne, ko je zopet v civilu.

Kljub temu, da se volilni imeniki stalno vodijo, so običajno zelo pomanjkljivi. Mnogo je v njih ljudi, ki so umrli ali ki so že zapustili občino. Novo naseljene mlade može, ki so letos dovršili 21. leto, se mnogokrat prezre. V imeniku tudi ni onih, ki so kot javni nameščenci prišli šele med letom in vseh onih, ki niso bili redno prijavljeni. To velja zlasti za Ljubljano, kjer občinstvo rado zanemara dolžnost odglasitve in prijavitve.

Ker se mnogi na dan volitev jeze, zakaj ta in ta ni vpisan, pozivamo vse so- misljenike, naj se danes pregledajo vse svoje znanice in hišne sosedje, zlasti one, ki so na novo dospeli zadnja leta ter vprašajo (osebno ali pismeno) za Ljubljano v Tajništvo SDS (Ljubljana, Kazino) za deželo pa pri najbližji krajevni organizaciji SDS eventualno pri županstvu, jeli so dotičniki že vpisani. Ako niso, bo potem tajništvo, oziroma krajevna organizacija odredila vse potrebno radi vpisa.

Politične beležke

Nameravane izpremembe v gerentstvu ljubljanske občine

Že delj časa se borita glede ljubljanskega občinskega zastopstva dve mišljenji: eci zahtevajo razpis volitev, drugi pa samo izpremembo gerentskega sveta. SDS že od lanskega leta, ko so bili imeniki urejeni, zahteva le razpis volitev, poudarjajoč pri tem, da je pripravljena, ako se smatra, da morejo gerenti vplivati na potek volitev, pristati na imenovanje povsem nevtralne osebe (uradnika) za gerenta. Proti temu so bile na delu razne intervencije. Kakor smo izvedeli, se je ministrstvo notranjih del v načelu odločilo za razpis volitev in v zvezi s tem, za osebno izpremembo tako, da bi gerentstvo kot nevtralna oseba vodil vladni svetnik g. Anton Mencinger. Ako se te informacije potrdijo, bo imel g. Mencinger izvesti volitve, in se mora priznati, da je izbira padla na uradnika, ki mu pač nihče ne more očitati, da bi ne bil nevtralen.

Afera Mohorjeve družbe

Iz Trsta se nam piše: Ako se ima imetje Mohorjeve družbe deliti, ima pripasti znaten del našim kulturnim zavodom v Juljski Krajini. Ni mogoče dopustiti, da se ena stranka polasti takega imetja. Pri nas vsak pridošlj rojakom v Avstrijo to premoženje, a če bi se imelo dajati denar v Jugoslavijo, dvigamo mi odločen protest in zahtevamo stroje.

Zanimiva tožba

Pred volitvami v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo jo g. minister Janez Pucelj poslal «Jutru» popravek, v katerem razraza med drugim svoje globoko prepričanje, da bo SDS pri volitvah propadla. Ti- skovni zakon tudi g. Pucelju ne daje pravice, da bi v obliki popravkov po «Jutru» raz- glašal svoja »globoka prepričanja». Zato žalobog nismo mogli ustreči njegovi zahtevi. Tudi se nam je pred volitvami za Zbornico zdelo, da storimo g. Pucelju uslugo, ako di- skretno zamočimo, kaj on o volilnih rezul- tatih sodi. Dogodki so nam dali prav in ka- kor smo trdno uverjeni, nam bodo dali prav tudi v bodoče. Obžalujemo, da g. Pucelj ne zna ceniti naše obzirnosti: vložil je tožbo, s katero hoče «Jutro» prisiliti, da objavi slovenski javnosti njegovo globoko prepi- čanje o volilnem porazu SDS. G. Pucelj ho- če torej imeti sodniški poduk o pravihnih popravkih: Braniti mu ga ne moremo.

Stjepan Radić in češkoslovaški parlamentarci

Stjepan Radić misli, da je središče poli- tične pozornosti ne samo za domače ljudi, temveč tudi za inozemce. Tako je pričeto- val, da bodo češkoslovaški parlamentarci ob prihodu v Beograd povsod iskali predse- nika HSS in njegov klub kot najvažnejše v Jugoslaviji. Češkoslovaški gostje pa nasto- pajo povsod korektno in se držijo določenega programa. Zato zadnji «Dom» kritikuje or- ganizacijo sprejema čez, da so se prirejali obedi in večerje, na katere se je moralo

priti v fini go-poski obleki ali čisto selja- ski noši, da so te prireditve drage, vsled česar da je bilo od vsakega kluba povablje- nih samo nekoliko poslanecev. Tako je HSK mogel poslati samo tri, štiri in največ osem ljudi, radičevci pa bi bržkone hoteli kot pristaši režima okupirati pri vsakem obedu najmanj pol mize. Nadalje se «Dom» jezi, da poslujejo parlamentarni odbori, vse! česar radičevcem ni mogoče neprestano gnjaviti goste. Radič tudi ni zadovoljen s sprejetimi resolucijami, češ, da so bile pre- hitro sprejete. Tudi govori mu niso všeč. Edino Klotičev govor mu ugaja. Tako piše: «Z ozirom na ta Klotičev govor so bili skro- ro vsi ostali govori povsem prazni brez kakšne demokratične, socialne in malo šir- še evropske ter svetovne misli, polni sa- movalve o vojnem junaštvu in polni spomi- nov na srbsko Kosovo in na Belo Gore, ter je tudi češka adresa našemu parlamentu in odgovor predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića posebno naglasal, da po- menjata češkoslovaška republika in naša kraljevina osveto za Kosovo in za Belo Goro.»

Opeharjeni zeleni generali

Pred volitvami v trgovsko zbornico je predsedstvo SKS obklovalo v «Kmetiskem listu» izjavo, v kateri pravi, da bo »s po- razom pri volitvah izgubila SDS zadnjo politično oporo v Sloveniji in bo tako po- spešen popoln razkroj liste, a SKS bo dana možnost v razčiščenem položaju uspešneje razviti svoje sile v boju». Sedaj, ko je po volitvah položaj razčiščen, pa piše «Kmet- ski list to-le: »Dosegli smo, da bo sedel v trgovski zbornici tudi en pristaš naše stranke. To je za nas dovolj, ker nam ne gre za gospodstvo v trgovski zbornici, am- pak za kontrolo. Za kontrolo pa je en naš zastopnik dovolj». Radičevci so sedaj res z malim zadovoljni. V sili pač vrag tudi muhe žre. Če pa bi bilo predsedstvo SKS pred volitvami tako skromno, kakor je se- danj «Kmetiski list», bi po našem trdnem pre- pričanju dobili radičevci svojega edinega zastopnika tudi brez zveze s klerikalci. In sicer ne samo za kontrolo, ampak tudi za delo. Tudi bi lahko koga drugega spravili v zbornico za predstavitelja SKS kakor pa madžarskega veleindustrialka Gezo Hart- nerja. Zdi se nam tudi, da bi pristaši SKS predvsem radi videli, da bi radičevski za- stopniki v zbornici ne samo »kontrolirali», ampak tudi kaj delali. Sicer pa smo mi pravčasno oozorjali, da bodo Puceljevi ljudje v klerikalni zvezi opeharjeni, ker je bila klerikalna kandidata lista tako se- stavljena, da bi v najboljšem slučaju radi- čevci ne prišli resno v poštev. «Kmetiski list» nas je zato poslal in trdil, da je v tej listi ponohoma uveljavljeno politično na- čelo. Volilni izid je tudi v tem pogledu po- stavil «Kmetiski list» na laž, ker se je zo- dilo to, kar smo mi trdili. Radičevci so do- bili samo enega zastopnika (Gezo Hartner- ja), klerikalci pa 7. odnosno z Jelačinom celo 8. «Kmetiski list» je prej pisal, da gre- do radičevci v koalicio s klerikalci, če bi bil tudi sam črni ljudi v njihovi družbi. Mislimo, da so tega hudča zeleni generali pri volitvah tudi videli, ker so sedaj na- enkrat tako skromni.

«Domoljubovo» meksikajnar- stvo

Zadnji «Domoljube» poziva: »Katoličani, če nočemo imeti čez desetletje druge Mehike, ki bi nam zaprla cerkve in jih izpreminila v gledališča — boj zoper brezversno ča- stopisje, ki ga izdaja Žerjavova stranka!« Škofov tednik že precej časa poziva skato- ličane v boj proti našim listom, uspeh pa je bil vedno nasproten klerikalnim željam. Bolj ko so klerikalci hujskali proti našim listom, bolj so se širili in se bodo tudi v naprej. Njihova reklama spravlja naše liste v one kraje, kjer prej niso bili poznani. Stara resnica je tudi, da je prepovedan sad vedno slabši. Zlasti interesantni pa morajo postati naši listi zato, ker jim sam «Domol- jube» pripisuje tako veliko moč, da so zmogli kljub vsem klerikalnim naporom povzro- čiti v naši državi protiklerikalne meksika- ske razmere. Mi si ničesar bolj ne želimo ka- kor to, da vztraja klerikalno časopisje z ljubljanskim škofom vred na dosedanj svoji poti. Za reklamo mu bomo lahko še kaj plačali.

«Kmetiski list» in volitve v trgovsko zbornico

Tudi «Kmetiski list» skuša po «Sloven- čevem» zgledu omalovaževati pomen zad- nih volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, češ, da je zmaga liste stanov- skih organizacij le posledica volilnega re- da. Mislimo, da ima «Kmetiski list» naj- manj pravice pritoževati se nad zborničnim volilnim redom, ker ga je baš na priisk in po predlogih slovenskih radičevcev pre- delal in izdal radičevski minister dr. Kra- jcar. Z ozirom na to, da je v tem volilnem redu uveljavljen davčni cenzus, trdi «Km- ti», da je v trgovski zbornici zmaga tam, kamor se je odločila »bogatiša», in da se je bogatiša odločila za samostojne demo- krate, medtem ko se je v »revnejših vr- stah odločila za SDS večinoma intelligen- ca in političnjenca». Vse to ni točno, ker so vse banke volile s klerikalci in je bila torej »bogarija» na strani klerikalcev in radičevcev. Edini radičevci, ki je izšel v zbornico z dvema glasovoma večine proti kandidatu »Zveze industričevcev», tudi ni be- rač, ker je to madžarski industrialec Ge- za Hartner. Za stanovsko listo so deljansko glasovali tisti gospodarski krogi, ki imajo sicer manj »bogatišev», a tem več zavedo- sti in značajnosti. Zlasti nas veseli prizna- nje «Kmet. lista», da so zanjo glasovali v revnejših vrstah vsi inteligentni in politi- čni »Kmetiski list» s tem priznava, da so volili klerikalce in radičevce samo ne- inteligentni volilci, kar ni nič novega in je tudi povsem umavno, ker pametni ljudje sploh nečajo vedeti o klerikalnih in radi- čevskih demagogih. Ker je postalo groz- dje prekislno, piše seveda danes «Kmet- ski list», da radičevcem ni šlo za to, da bi do-

bili zbornico v svoje roke, dasi je pred volitvami na ves glas klical, da morajo stanovske liste propasti in da mora SDS iz Slovenije ven! Končno je seveda prav vseno, kako se slovenski radičevci izgo- varjajo radi svoje blamaže. Madeža, da so hoteli pomagati klerikalcem na konja, se ne bodo nikdar oprali. V ostalem pa so zmagale liste stanovskih organizacij po volilnem redu dr. Krajcarja in tega dejstva nobeno radičevsko zavijanje ne izpremeni.

Zaničevanje Trgovske in obrt- niške zbornice

«Kmetijski list» je pristaš med volitvami proglase, da gre pri zborničnih volitvah za najvažnejši gospodarski parlament Slove- ncev, ter da gre zato, da ostane z Zbornico gospodarska samostojnost Slovenije nedo- taknjena. Sedaj pa piše «Kmetijski list» do- besedno: V trgovski zbornici lahko gospo- je tristo let sklepajo, kar hočejo, pa vse skupaj nič ne pomeni, če njihovih sklepov ne odobri vlada. Trgovska zbornica nima druge moči kakor da sklene, koliko bodo prispevali trgovci in obrtniki za njeno vzdr- ževanje in pa, da namešča svoje uradnike. To je vse». Tako neumno-bahavo lahko pi- še samo kak zeleni general; v svoji kraj- kovidnosti meni, da je g. Pucelj na minist- ski stolček intubiran, a da ga nikdar več ne bo zapustil. Kaj neki bi rekli Puceljevi gospodje, ako bi se kdo postavil — kadar oni ne bodo na vladi in to je pri nas lahko vsak dan mogoče — na tako stališče glede «Kmetijske družbe» ter drugih avtonomnih korporacij? To že ni več smešnost, marveč norost, kar piše glasilo g. Pucelja. V tem tili pa tudi teror, ki ga hoče glasilo g. ministra uganjati nad Trgovsko in obrtno zbornico, ker prikrito žuga, da vlada ne bo upošteva- la sklepov trgovske in obrtne zbornice, za- to, ker nimajo v njej glavne besede kleri- kalc in radičevci, četudi bi bilo to v in- teresu narodnega gospodarstva v Sloveniji nujno potrebno. Glasilo ministra Pucelja da- nes torej niso nič mar interesi trgovstva in obrtništva, o katerih je imelo pred volitvami polna usta. To zaničevanje Trgovske in obrtne zbornice ter omalovaževanje slo- venskih gospodarskih interesov si je treba dobro zapomniti za prihodno priliko, ko bodo radičevci znova apelirali na Slovence zaradi glasovnih.

Burov v Rimu

Rim, 6. oktobra. o. Bolgarski zunanji mi- nister Burov, ki se nahaja od sinoci v Ri- mu, je oddal danes dopolne v palačo Chia- gi, kjer je imel daljši razgovor z minist- skim predsednikom Mussolinijem. Novi- narji dosedaj niso mogli zvedeti o razgovor- u ničesar pozitivnega. V političnih krogih zatrjujejo, da sta se državnika razgovarja- la o načinu, kako naj bi se ustvarila tes- nejše vezi med Italijo in Bolgarijo. Obisku g. Burova v Rimu pripisujejo posebno važ- nost radi tega, ker se je ta obisk vršil šele par dni po odhodu rumunskega ministrske- ga predsednika generala Averescu. Glavni predmet razgovora je po zatrilih merodaj- nih krogov tvorilo vprašanje razširjenja medsebojnega trgovskega prometa.

Stavka na železnici Han Pjesak-Zavidović

Beograd, 6. oktobra. r. Na progi Han Pjesak-Zavidović, ki jo vzdržuje družba «Krivanja», je pred dvema dnevoma iz- bruhnila stavka delavcev radi plačilnih za- htev. Delavci so zahtevali, naj družba te- kom dveh dni povisa plače. Danes se je v ministrstvu za šume in rudnike vršila kon- ferenca, na kateri je bilo sklenjeno, da se odpošlje tjakaj komisija, ki naj prouči upravičenost delavskih zahtev.

Mussolini poveljnik fašistovske milice

Rim, 6. oktobra. o. Dobro poučeni faši- stovski «Tevere» potrjuje vest, da bo Mus- solini v kratkem prevzel poveljstvo nad fašistovsko milico. List dostavlja, da bo za Mussolinijevoga namestnika imenovan kot podpoveljnik milice general Bazan.

Mussolinijeva želja

Periz, 6. oktobra. s. Kakor poročajo listi, je izjavil ministriki predsednik Mussolini francoskemu poslaniku v Rimu da se želi kmalu sestati z Briandom na italijanskem ozemlju.

Proces proti Zaniboniju in tovaršim

Rim, 6. oktobra. o. Nocelj je kasiljsko sodišče razpravljalo o prizivu, ki so ga vlo- žili Zaniboni, general Capello in ostali, ki so bili zapleteni v znano atentatorsko afe- so, proti razsodbi obtožne sekcije. Kakor se pričakuje, se proces proti Zaniboniju ne bo mogel vršiti pred decembrom. Vrši se bo najbrže v Aquili ali pa v Vicerbu.

Trgovinska pogajanja med Italijo in Grčijo

Rim, 6. oktobra. o. Danes je v zunanjem ministrstvu otvoril drž. podtajnik Grandi pogajanja za zaključitev trgovske pogodbe med Italijo in Grčijo. Med obema dr- žavama so doslej obstojali le začasni do- govori.

Pred stavko državnih uradnikov v Avstriji

Dunaj, 6. oktobra. (be.) Ker so se poga- janja razbila, so sklenili državni uradniki, da prično v soboto stavkati.

Splošna šolska obveznost v Rusiji

Moskva, 6. oktobra. d. Svet ljudskih ko- misarjev je sprejel zakonski predlog o spo- šni šolski obveznosti.

Požar na angleškem parniku

Berlin, 6. oktobra. (be.) Na angleškem parniku «Byron», ki se nahaja 30 milj od- daljen od Newyorka je nastal požar. Pa- rik ključ na pomoč. Na parniku je 400 po- tnikov.

Naši kraji in ljudje

Češkoslovaški parlamentarci v Ljubljani

Poziv k svečanostnemu sprejemu.

V ponedeljek, dne 11. oktobra 1926, ob 9.35 dopoldne prispe v Ljubljano preko Karlova 80 češkoslovaških senatorjev in narodnih poslancev v spremstvu čl. poslanika Jana Šebe in zastopnika čl. vnanjega ministrstva g. legacijskega tajnika dr. Fr. Černega.

Zastopane bodo med gosti sledeče čl. parlamentarne stranke, oziroma poslaniški klubi:

Klub republikanske stranke, zemeljskeho a malorolniškega lidu.

Klub čl. stranke lidov.

Klub čl. socialne — demokratične stranke delničev.

Klub čl. stranke socialistične.

Klub Hlinkovy slovenske ludové stranke.

Klub čl. narodni demokracije.

Klub čl. živnostensko-občnodnične stranke sredostavovske.

Sprejema se udeležiti tudi tukajšnja šolska mladina.

Da bo pa sprejem veleodličnega zastopstva bratskega in zavezniškega nam naroda čim napriscnejši, vabimo vse sosesčanstvo, da okraši svoje hiše z državinami, narodnimi in po možnosti tudi s češkoslovaškimi zastavami.

Dalje vabimo vsa tukajšnja društva in udruženja, da se udeležijo sprejema na kolodvoru in povorke v mesto.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 6. oktobra 1926.

Slovesen sprejem češkoslovaških gostov v Ljubljani

Sinoči se je vršil na povabilo Čsl.-jugosl. Lige v mali dvorani Kazine sestanek zastopnikov ljubljanskih kulturnih organizacij, ki je bil namenjen posvetovanju o tem, kako naj Ljubljana kar najbolj lepo sprejme drage češkoslovaške goste. Sestanek je bil zelo številno obiskan, kar priča, kako iskreno želijo najširši sloji Ljubljane pokazati Čehoslovakom svojo ljubav in svoje simpatije.

Češkoslovaški parlamentarci, med njimi tri ženske senatorke, odn. poslankinje prispejo v Ljubljano v ponedeljek ob pol 10. dopoldne. Na kolodvoru se vrši ob sodelovanju godbe slovesen pozdrav, katerega se udeležijo naše narodno žensko in deputacije vseh kulturnih društev. V spremstvu svojih jugoslovenskih tovarišev odidejo nato češki gostje v svečanem sprejemu s kolodvoru po Miklošičevi in Stritarjevi ulici pred magistrat. Ob potu tvorijo naša mladina vseh spol in članstvo društev ter ostalo prebivalstvo spalir. Pred magistratom pozdravi goste zastopnik občine in sprejem se zaključi s predajo krasnega kristalnega pokala ljubljanski občini.

Nato si bodo gostje na pripravljenih avtomobilih razgledali mesto. Ob 13. priredi vlada v hotelu Union slavnostno kosilo. Popoldne se bo nadaljevalo razgledovanje mesta in njegovih znamenitosti.

Ob pol 6. priredi občina v dvorani Kazine čajanko, na katero bo pozvan poleg gostov širši krog predstavitev naše politične, kulturne in gospodarske javnosti.

Zvečer ob 9. se čl. parlamentarci odpeljejo čez Jesenice v svojo domovino.

Na sinočnem sestanku se narodna društva izbrala poseben odbor, ki naj izvede vse podrobnosti njihove udeležbe pri sprejemu čl. parlamentarcev.

Konferenca sanitetnih železniških referentov

Ljubljana, 6. oktobra

Danes in jutri se bo vršila v našem mestu konferenca sanitetnih železniških referentov iz vse države pod predsedstvom sanitetnega šefa v prometnem ministru g. dr. Joce Dobrodolca. Iz Beograda sta došla poleg min. sanitetnega šefa še sanitetni referent generalne direkcije g. dr. Djordjević in sanitetni referent oblasti direkcije g. dr. Cerović, iz Sarajeva sanitetni referent g. dr. Čorović, iz Zagreba sanitetni referent g. dr. Vranjčan, iz Splita san. ref. g. dr. Selem, od ljubljanske direkcije san. referent g. dr. Tičar. Sanitetni šef ministrstva soprobačaja g. dr. Dobrodolac bo ob tej priliki tudi inspiciral in demonstriral ljubljansko centralno ambulanco za železniško osebje kot vzorno institucijo bolniške blaginje drž. železnice, katero upravlja sanitetni referent dr. Tičar in oblastni upravnik humanitarnih fondov g. Varl. Ta institucija uživa izredno naklonjenost direktorja drž. železnice g. inž. Kneževića in načelnika administrativno-pravnega oddelka g. dr. Faturja. Sanitetni referenti si bodo ob tej priliki ogledali tudi ureditev ambulance pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in državnem zdravilišču za bolne na pljučih na Golniku, kjer je oskrbovanih mnogo železničarjev na izključne stroške bolniške blaginje za drž. železniško osebje in kjer jim je omogočil sprejem veliki župan g. dr. Baltič in načelnik za socialno politiko g. dr. Goršič.

Požar v tovarni za kemikalije v Mariboru

Maribor, 6. oktobra

Plat zvona je danes dopoldne naznanjal prebivalstvu, da je nastal v mestu nevarni požar. Goreti je namreč pričelo v tovarni za kemikalije, lasti tvrdke Reich. Iz dvorišča tovarne se je valil proti nebu gost dim. Ogenj je nastal v oddelku za prekuhanje snovi in se je naglo razširil. Gasilci so imeli zelo težko delo. Gorelo so kemikalije, kakor benzol, terpenin itd. Gasilci so se morali omejiti v prvi vrsti na reševanje še nedotaknjenih sodov z bencinom. Nato so predrla leseno streho, da so mogli priti v notranje prostore. Strehe so metali v goreči prostor razne najmoderneje pripomočke proti ognju. Ven dar se jim je šele po daljšem času posrečilo ogenj najprej lokalizirati in končno popolnoma zadušiti.

Kako je nastal požar? Na dvorišču tovarne je mala lopica, izdelana večinoma iz lesa in lepenke, v kateri se kuhajo zmesi za izdelovanje ličil za usnje. V oddelku je zaposlenih pri kotlih več delavk. Ena izmed njih si je hotela dopoldne skuhati na plinu jajca in je zato prižgala z vžigalico plinski kuhalič. V tem trenutku pa so se vnele pare, ki uhajajo iz kotlov ter se izpreminjajo sproti v plin. Ogenj se je naglo razširil na vse predmete tako, da so bile vse delavke v smrtni nevarnosti. Zbežane so švigale semintja po lokalu in so se jim pri tem užgale obleke. Nekatere so imele še toliko prisotnosti duha, da so se vrgle na tla in tako zadušile plamen na oblekah. Marija Kranjc pa je zbežala na cesto. Okoli stoječih so jo vrgli takoj na tla in pokrili s plaščem, naker je bila nesrečnica odpeljana v bolnico. Bila je opečena po vsem telesu in se je koža na njej kar lusčila. Le malo je upanja, da bi Kranjčeva ostala pri življenju. Iz gorečega laboratorija so rešili potem še tri delavke, ki so bile istotako vse opečene, vendar pa ne opasno. Rdeči križ je tudi te odpeljal v javno bolnico.

Laboratorij, kjer je nastal ogenj, stoji sredi tovarniških prostorov, na dvorišču. Mnenja smo, da bi morali biti lokali, kjer se prekuhava razne kemične zmesi, ki vsebujejo ostre eksplozivne in gorilne snovi, boljše zavarovani. Taki laboratoriji so namreč v slučaju ognja nevarni za vso okolico.

Vrh tega bi morali biti zgrajeni iz trdne betonske snovi. Skrajno neprevidno je tudi, da je bilo tik laboratorija polno napolnjenih bencinskih sodov. Kako velika je materialna škoda, se ni mogoče natančno ugotoviti. Vsekakor je velika sreča, da ni nastala še lujska katastrofa.

Pri požaru v Reichovi tovarni so ponesrečile tri tamošnje delavke. Samo po noga je bila opečena 32-letna Roza Migani, 26letna Marija Kranjc in 30letna Marija Medanič pa sta bili težko poškodovani po vsem životu tako, da je njuno stanje precej obupno.

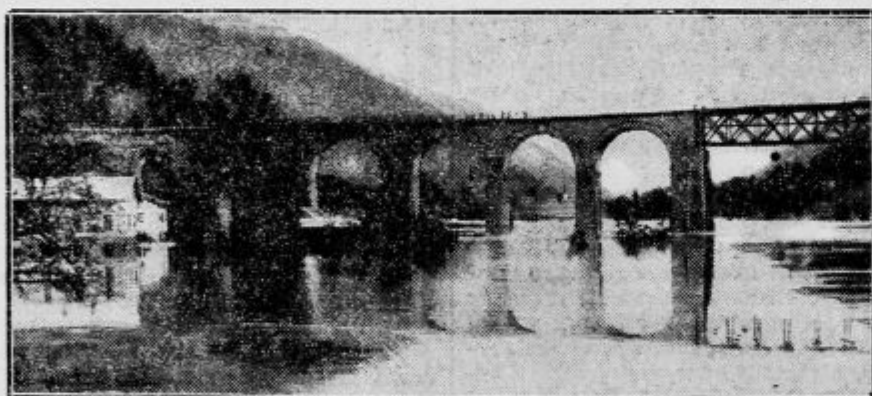
Jubilej streljanja zoper točo

Letošnje poletje je minulo 25 let, odkar se je pri nas zadnjič streljalo zoper točo, t. j. proti oblakom. Kakor se zgražamo nad raznim bedastim in krutim praznovrstvom srednjega veka, ravno tako se bodo poznejši rodovi pomilovalno posmehovali preganjanju toče s streljanjem v oblake.

»Zumitlje« streljanja zoper točo je bil bivši župan v Slov. Bistrici, Albert Stiger, ki je leta 1896 začel prvi streljati proti oblakom. Kmalu je pridobil za svojo idejo več sosedov. Prihodnje leto je bilo v okraju že kakih 30 strelnih postaj. V letih 1896 do 1900 se je po vseh vinogradih pri zbiranju temnih oblakov streljalo liki v svetovni vojni. Ker par let slučajno res ni pobila toča v onem kraju, se je utrdila vera, da to so dosegli — točiči. Posebno vnet privrženec streljanja je bil pokojni dr. Jos. Vošnjak, ki je imel v Visoljah (med Slov. Bistrico in Sv. Vencslavom) krasne vinograde z dvorcem. Dr. Vošnjak je napisal v kolektarjih Mohorjeve družbe dve daljši razpravi o učinkih streljanja v oblake ter streljanje z vmesno zagovarjal v raznih polemikah po časopisih.

Dunajska vlada in štajerski deželni odbor sta bila v začetku precej skeptična glede uspehov streljanja. Ko so vinogradniki slovenje-bistriškega okraja poslali prošnjo poljedelskemu ministru za dovolitev podpore, vojnemu ministru pa za znižanje cene smodniku, sta obe ministrstvi poslali po enega izvedenca, da opazujeta učinke streljanja. Streljali so s točiči, ki so bili navpično postavljeni, nad žrelom pa je bil pritrjen 4 metre visok železni dimnik, podoben dimniku na lokomotivah. Izvedenca ministrstev sta ugotovila, da drv na ta način skozi dimnik izgnani zrak največ 200 m visoko, dočim so oblaki ob nevihtah 2000 do 6000 m visoko.

Vladne podpore za streljanje torej ni bilo in tudi vojno ministrstvo ni hotelo znižati cene smodniku. Na prošnjo dr. Vošnjaka i. dr. je takratni dež. poslanec dr. Ferjančič v avstrijski delegaciji opozorjal volnega ministra na uspehi pri streljanju ter znova zahteval, naj se znižajo cene smodniku za take namene. Nato se je začela vlada znova zanimati za stvar ter na-

Povodenj na Primorskem:

Viadukt čez Idrijo v Bači pri Sv. Luciji ob poplavi dne 27. p. m., ko je narasla voda padla že za 1 m.

Danes 2 dela CRNI PIERROT

naenkrat

10 dejanj

Pustolovni roman. Grandiozno delo. Božanstveni prizori na snežnih planinah. Film svobode in ljubezni v najvzvišenejši očarujoča igra. — Balkan-film.

Dveurne predstave ob pol 4., pol 6., pol 8. in četrto 10.

Predprodaja vstopnic dnevno od 10.—12. in od 2 dalje.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR« Telefon 730.

ročila zavodu za vremenska opazovanja na Dunaju, naj izreče svoje mnenje. Ravatelj tega zavoda se je peljal v Bruck, kjer je bila tovarna za tozadevne točiče in dimnike ter oddal mnenje, da bi moč zračnega vrtnca pri streljanju morda le utegnila segati do oblakov. Toda kakšni so učinki, tega ni mogel izreči iz znanstvenega stališča, ker še ni dognano, zakaj in kako se dela toča.

Gotovo so bili poglavitni oziroma železno industrijo — omenjena tovarna v Brucku je bila preobložena z naročili na točiče in dimnike, tudi tovarna Pehani & Lorber v Zalcu je take predmete izdelovala na debelo — da je vlada sklenila, postaviti sporazumno s štajerskim deželnim odborom 40 takih strelšč in južni strani Pohorja. Za te namene je vojno ministrstvo znižalo ceno smodniku na 45 krajcarjev za kilogram. Vinogradniki so se morali zavezati, da bodo sami skrbeli za smodnik in strelce. Za vsako strelšče bi se naj postavila lesena koliba tako, da bi dimnik nad točičem segal dva metra skozi streho. Strelšča bi naj nadzoroval za to od deželne vlade nastavljeni točičar. Že do takrat je bilo v slovenje-bistriškem okraju 35, okoli Maribora nad 100, v ptuškem okraju 60, okoli Radgone pa 30 pravih strelšč. Na vsakem strelšču se je porabilo okrog 150 kg smodnika na leto.

Se preden so se postavila deželna strelšča in ko je bilo streljanje pravih strelšč na vrhuncu, je zoper prihrumela toča in vse pobila. »Zumitlje« streljanja Stiger je bil prvi, ki je opustil streljanje ter si raje dal raztegniti proti toči žično mrežo nad celim vinogradom.

Kakor za vsako praznoverje, je tudi za streljanje zoper točo bila prva dovzetna Italija. V zgornji Italiji so postavili v 2 letih nad 2000 strelšč. Vlada je dajala za ta namen podpore ter znižala ceno smodniku na 16 centesimov. Jeseni 1899 je bil v Kasali velik kongres zaradi takega streljanja. Tudi vlada je poslala svojega zastopnika. Najbrž je streljanje tudi v Italiji doživelo isti fiasco kot pri nas. Le trezni Francozi so gluho početje ves čas pomilovalno gledali.

Spomin na brezmiselno streljanje zoper točo imajo danes le še cerkve, ki so podedovale točiče za streljanje ob cerkvenih slavnostih. Kakor pri streljanju zoper točo, tako tudi pri cerkvenem streljanju ne manjka resreč.

Roman Bernharda Kellermanna

Brata Schellenberg

Briljantna »Ufa« stari: Conrad Veldt, Lil Dagover, Liane Haid, Bruno Kastner.

Tatvina živine na meji

Na Jeli blizu Rudnega polja v Bohinju sta imela posestnika p. d. Bricelj in Bajdar iz Češnje na pašji konje. Dne 27. septembra sta jih lastnika nenadoma pogrešila. Ker so videli domačini na planini Uševnik pri stajah privezana dva konja, se je takoj domnevalo, da sta bila odgnana čez mejo v Italijo. Posestnika sta naznanila dogodek takoj orožnikom, Bajdar pa je šel še sam čez mejo. Že v Kobaridu je izvedel, da sta jih Janez Pintar iz Kobarida in Josip Kavčič iz Ribčevega ponujala v nakup. Ker je bil par dni prej sejem v Čedadu, je odšel še tja in ne brez uspeha. Tatova tamkaj konjev sicer nista mogla prodati brez živinskih potnih listov, prodala pa sta jih izven sejmšišča za 4.500 lir. Kupcu se je cena zdela tako nizka, da je šel k orožnikom po potrdilo, da je res kupil konje. Medtem pa sta Pintar in Kavčič izginila. Konja sta bila vredna nad 10 tisoč Din. Lastnik ju je izsledil končno v Vidmu, kjer sta bila prodana že tretjič, in sicer za 6.200 lir. Oblast jih je zaenkrat zaplenila, a jih bo vrnila lastnikom.

V Dolini Sedmih jezer sta avgusta meseca izginila dva vola. Skoraj gotovo sta

istotako prišla uzmovičem v roke. Za naprej pa se obetajo za take posle slabi časi, kajti izhodne točke ob naši meji čuvajo sedaj pograničarji, ki so pretekli teden nastopili svojo službo.

Čuden ptič

Prijetno opoldansko jesensko solnce je privabilo tudi večerj v še vedno zeleno Zvezdo vse polno upokojencev, ki so z veseljem uživali krasen dan in bili brez skrbi, da bi jim morda kdo skrajšal ali črtal še to lepo življensko doklado. Toda to veselje ni ostalo neskaljeno. Na jesensko običajnem kostanju je namreč nenadoma nekdo opazil večjo ptico, ki se je stiskala med vejami. Pridružili so se mu še drugi opazovalci, naker se je kmalu nabrala pod drevesom velika množica radovednežev. Vse je ugibalo, kaj neki more biti na drevesu. Eni so trdili, da je divji petelin, drugi so bili za divjo raco ali celo gos, tretji so pravili, da je fazan itd. Tudi mnogi mladine je bilo zbrano, vendar se ni nihče našel, da bi rešil to uganko. Starejši občani so se kar čudili mladini, da ne spleza nikdo na drevo in si ogleda zagonetnega ptica od blizu.

Koncem koncev pa se je le ojunatil neki boljše oblečen mladenič in splezal na krog stani. Čim pa se je približal pticu, je tak odfrčal in se vsedel na sosedno drevo. Toda uganka je bila rešena. Pokazalo se je namreč po poletu, da je zagonetni ptič gozdni čuk, ki si je izbral preveč očitno skrivališče.

Med radovedneži je bilo tudi oko postavice. Čim se je rešitelj uganke vrnil iz ozračja na vsakdanjo nehalčno zemljo, sko oblo in je komaj začutil trda tla, že ga je zgrabila roka prvice. Niti legitimirati se ni mogel. Brez oporekanja je moral prijatelj prirode pasirati veliko množico, ki nikakor ni mogla razumeti, zakaj je postal znatnejši mladenič plen policije. Očividno je le malo komu znano, da na drevesa v Zvezdi smejo pač čuki, zemljani pa ne. Radovedni pa smo le ali se bo moral ne srečni mladenič radi zagonetnega tiča z govarjati sedaj radi motenja posestva, javnega pohujšanja ali po lovskem zakonu. Čuk na drevesu pa se je smejal mirno vsem skupaj v pest...

Najdeni predmeti poplavljenec

Poličijsko ravateljstvo v Ljubljani objavlja seznam predmetov, ki so bili najdeni za časa katastrofalne poplave v območju ljubljanskega policijskega ravateljstva. Vsa pojasnila daje interesentom policijsko ravateljstvo. Najdeni so bili sledeči predmeti: 1. sod, prostornina 250 litrov; 1. sod, prostornina 150 litrov; 8 kom. po 4 m dolgih smrekovih desk; 2 komada po 4 m dolgih lestev; 2 koriti za krmiljenje živine; 5 m³ bukovih drv; 1 zaboj za pivo pivovarne Union; 1 škaf; 1 čeber za perilo; 1 vrata iz žice; 1 vrata od drvarnice; 1 vrata od ograje; 3 hrastovi stebri; 1 lajta za prevažanje gnojnice, 22 raznih plohov, 283 raznih hlobov in tramov, 1 do 4 m dolga ograja, 1 lesena stolica, 2 deski od voza, 1 truga za mavžanje prašičev, 200 fizioloških prekli, 1 truga za krmiljenje konj, 1 samokolnica, 1 lopata, 1 gnojne vile, 1 mizni pokrov, 1 perilnik, 1 lesena vrata, 1 vinski sod, prostornina 300 litrov, 1 stara kad, 3 m³ raznovrstnih desk, 1 hrastov škaf, 1 tesarska sekira, 12 hrastovih plohov, 1 nova ročna žaga, 1 velik nahrbtni koš, 3 zavolj papirja, 30 hrastovih tramov in hlobov, 1 kad, 1 sod za žganjekuho, 89 raznih tramov, 50 raznih stebričkov, več jelševih in brezovih debel, 1 sod, prostornina 614 litrov, več raznih desk, desčic, hlobov, plohov in tramov različnih dolžine, nekaj mostnic in delov raznih mostov.

Vsi so poklicani

a nihče ne more prekositi ne z boljše kvaleteto, ne z nižjimi cenami pri pravkar došli bogati izbori angleškega in češkega blaga za moške obleke in površnike, raglane itd.

Josip Ivančič

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4

ČRNI PIEROT

božanstveni prizori na snežnih planinah

Harry Piel

je na višini svobode in ljubezni.

Danes v kinu »Dvor«.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. zvečer.

Četrtek, 7.: »Hlapci«. C.

Petek, 8.: Zaprtlo.

Sobota, 9.: »Drugi breg«. Drama. Premijera.

Izv.

Nedelja, 10.: »Skopuh«. Komedia. Premijera. Izv.

Ponedeljek, 11.: Zaprtlo.

Ljubljanska opera.

Petek, 8.: »Othello«. Premijera. Izv.

Sobota, 9.: Zaprtlo.

Nedelja, 10.: »Prodana nevesta«. Tenorist g. Mirko Jelacin kot gost. Izv.

Ponedeljek, 11.: Zaprtlo.

Repriza »Hlapcev«. Danes v četrtek je v ljubljanski drami prva ponovitev Cankarjeve drame »Hlapci«, ki je pri prvi letošnji vzprizoritvi v režiji g. Skrbinske tako izvrstno uspela. Zasedba ista kakor pri premijeri. Predstava se vrši za naročnike reda E.

Drama v ljubljani Jules Romains: Doktor Knoch ali Triumf medicine. Komedia, ki se roga šarlatanstvu modnih zdravnikov in bedaštvu ljudi, ki ne marajo poštenih medicinov, nego derejo za šarlatani. V Parizu je imela izreden uspeh ter je do-

živela par sto predstav zapored. Ljudje so v Parizu navdušeni za vse te komične tipe, drastične prizore, impertinentne metode in čenčarije dr. Knoch ter njegovih pomagačev. Tudi nekaj duhovitih cinčnih, ironičnih in sarkastičnih stavkov poslušajo z naslajanjem. Ako vzamemo komedijo simbolno za sedanjost, ko vlada patetično kričavo šarlatanstvo na vseh poljih, moramo reči, da podaja ostro, precej debelo satiro na moderno javno življenje. Naš repertoar pa ž njo ni pridobil. Stvar ni niti dovolj duhovita, niti dovolj zabavna. Morda zato, ker smo Slovenci za galski humor manj dovzetni, nego za slovanski in celo za germanski; morda je vsebina komedije Francozom iz doživljajev znana, morda je original dotipnejši in morda so francoski igralci komičnejši... Skratka: komedija name ni delovala in, kolikor sem mogel opozoriti, niti ne na večino publike. Vžle temu, da jo je g. prof. Šest izvrstno izrežiral in pripravil in vžle temu, da so bili naši igralci in igralke v svojih ulogah zvečinoma dobri. G. rež. Rogoz je predstavljal veliko ulogo gubezdega šarlatana dr. Knoch s pristno nesramnostjo in porazno patetiko; to je mož, ki se z umetniško resnobo loti vsake, celo najzoprnejše vloge. Izvrstne tipe so podajali gg. Cesar (bobnar), Peček, Gregorin. Po vseh in Sanci; imenitno saržo je zaigrala ga. Rogozova,

ta v komiki vedno neodoljiva igralka; igralsko dobra je bila tudi gđ. Ježkova in zelo zadovoljiva gđ. Rakarjeva. Le »leteča krajina« 1. dej. je učinkovala popolnoma neresnično, celo smešno. Začetek predstave se je zavlekel, ker je nekdo zapal in so ga tekli domov šele buditi. Zato pa ni bilo nesreče, ker publika je prihajala tudi še po začetku v gledališče, ki je bilo prav dobro zasedeno. Fr. G.

Verdijev »Othello«

ima štiri dejanja in se vrši na otoku Cipru. V prvem dejanju se bliža otoku ladja, s katero se vrača Othello, namestnik beneškega doža. Nevhita ogroža ladjo in v zadnjem hipu se posreči Othellu stopiti na suho. Zamorec sporoči plemiču Rodrigu, stotniku Cassiju in praporščaku Jagu, da je v pomorski bitki slavno pobil Turke. Brž zaplame kresovi in se slavi zmaga. Vse je veselo, samo Rodrigu, ki je zaljubljen v Desdemono, lepo Othellovo ženo, je otežen. Jago se mu ponudi, da mu z zvijačo pridobi njeno ljubezen. Cassio se spoprime z bivšim namestnikom Montanom in prekrši službeno pokornost. Med njunim bojevanjem pošlje Jago Rodriga, naj z vestjo o sporu razburi mesto. Hrpu privabi za morda in Desdemono. Besen, da je Cassio prebudi tudi njo, odvzame Othello Cassiu stotniško mesto. Jago naroči, naj pomiri mesto, a z Desdemono se vrne domov. V drugem dejanju svetuje Jago potrebu Cassiu, naj se priporoči za pomočilo-

nje Desdemoni. Cassio jo najde in nago-vori. Othello se približa. Jago začne v njem razpihovati ljubosumnost in mu priporoča, naj dvojico opazuje. Ko pride Desdemona, postane Othello osoren. Ponudbo, da mu obveže glavo, ker ga muči glavobol, zavrne in ko ostane Othello z Jagom sam, zahteva od njega dokazov za ženinovo nezvestobo. Othello prisече maščevanje.

Tretje dejanje: klicar javi, da se bliža galeja z beneškim odposlancem. Jago šče-va Othella, Desdemona pa zamenja črnu, da je nedolžna. Kmalu stopi v akcijo usodni robec. Othello postane vpricho spremstva z Desdemono surov in jo vrže na tla.

Četrto dejanje se vrši v Desdemonini spalnici. Desdemona sluti smrt in jemlje slovo od življenja in strežnice Emilije. Potem odmoli večerno molitev in leže. Vstopi Othello, ki jo po kratkem dogovoru zavdavi. Nato vdere v sobo Emilija in sporo-či, da je Cassio ubil Rodriga. Othello spozna Jagovo spletko in se usmrti z bodalom. Premijera tega dela bo v ljubljanski operi v petek zvečer.

Tenorist Mirko Jelacin v ljubljanski operi. Ljubljanski rojak g. Mirko Jelacin, bivši član raznih nemških gledališč, nastopi prihodnje dni v ljubljanski operi in sicer bo pel vlogo Janka v »Prodani nevesti« ter vlogo mantovskega vojvode v »Rigolettu«. 30. predstava Försterjeve »Eve« v Pragi. Češko Narodno gledališče v Pragi je imelo te dni jubilejno predstavo Försterjeve »Eve«, katero je dirigiral kapelnik Ostr-

čil. Predstavi, ki je bila slavnosti primerno aranžirana, je prisostvoval tudi skladatelj Förster. Opera se je izvajala 50 krat tekomo 27 let.

Zagrebska opera ima ta teden na sporedu tri dela: Ples v maskah, Carjeva nevesta, Rusalka. V obeh zadnjih operah poje zagrebška domačinka, sopranistka Zlata Gjurgjenac.

Dva gledališka jubilarja v Zagrebu. V letošnji sezoni bosta praznovala svoj gledališki jubilej na zagrebškem odru ga. Tonka Savičeva, članica drame, in ga. Mila Dimitrijevičeva. Prva, ki je že 50 let na odru, nastopi v vlogi dojlje v Shakespearjevi tragediji »Romeo in Julija«, druga pa bo obhajala svojo tridesetletnico odrskega delovanja z naslovno vlogo v francoski komediji »Maman Nicole«.

Kandinski — šestdesetletnik. V torek, dne 5. oktobra je ruski slikar Kandinski praznoval svojo šestdesetletnico. Jubilar se je šolal najprej pri Steuku v Monakovem, potem je živel v Parizu, Newyorku in Tokiu. Danes je oče takozvane »brezpredmetne« umetnosti ter poučuje na šoli za stavbarstvo v Dessau. Pri Kandinskem so se šolali tudi nekateri slovenski konstruktivisti.

Češka filharmonija v Budimpešti. Dne 25. in 26. januarja 1927 bo koncertirala praška filharmonija v Budimpešti pod vodstvom dirigenta Oskara Ostrčila. Izvajal se bo Honneggerjev oratorij »Kralj David«. Vaclav Talich, dosedanj vodja praških filharmonikov, namerava porabiti letošnjo sezono za gostovanje v inozemstvu.

Držite se stare navade in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Domače vesti

* **H krizi v Slavenski banki.** Z dovolitvijo prisilne uprave je rok za predložitev bilance Slavenske banke podaljšan na 30 dni. Kakor čujemo, natančna bilanca še ni izgotovljena. Med tem se vrše med prizadetimi razgovori glede prevzetja rizika za mirno likvidacijo zavoda.

* **Poštarne pristojbine bodo zvišane samo za mesec dni.** Kakor smo svojedobno poročali, je ministrstvo pošte in brzojava sklenilo, da se zvišajo poštne pristojbine za dobo treh mesecev. Prebitek zvišanih pristojbin naj bi se uporabil za poplavlence. Ker pa se je pokazalo, da škoda vsled poplave ni tako velika, je ministrstvo pošte sedaj odredilo, da se rok zniža samo na mesec november.

* **Znižanje pristojbine za poštne pakete.** Min. pošte in brzojava je odredil, da se s 1. novembrom znižajo pristojbine za poštne pakete. Znižanje bo znašalo povprečno 20%. Z ozirom na stabilizacijo dinarja se pri odpošiljanju paketov v inozemstvu kot ekvivalent ne bo več jemal 1 zlati dinar za 15 papirnatih, marveč 1 zlati dinar = 12 papirnatih.

* **Koliklo upravnih uradnikov je v Sloveniji in Dalmaciji.** V Sloveniji je upravnih uradnikov I. kategorije 99, II. kategorije samo 3, a III. 100. V Dalmaciji je uradnikov I. kategorije 50, II. 11, III. pa 60. Na Hrvatskem in v Slavoniji znaša skupno število upravnih uradnikov 606, torej za 283 več kakor v Sloveniji in Dalmaciji skupaj. Značilno je da je v Sloveniji in Dalmaciji samo 14 upravnih uradnikov II. kategorije, torej s srednješkolsko izobrazbo proti 149 diplomiranim pravnikom. Se bolj pa pada v oči, da je v celi Bosni in Hercegovini samo 9 okrajnih predstojnikov, ki so diplomirani pravniki.

* **Odlikovanje v finančni službi.** Finančni svetnik dr. Erich Mühleisen, ki je bil nedavno upokojen, je odlikovan z redom Sv. Save četrtega razreda.

* **Spomenik kralju Petru v Otočcu.** Sokolsko društvo v Otočcu je postavilo kralju Petru Osvoboditelju spomenik, ki je bil preteklo nedeljo svečano odkrit. Doprsni kip stoji na piramidi, na kateri je do prevrata stal kip cesarja Franca Jožefa. Odkritja spomenika se je udeležil kot kraljev zastopnik polkovnik Stamenković.

* **Trboveljska za poplavlence.** Trboveljska premogokopna družba je nakazala ljubljanskemu oblastnemu odboru Rdečega križa znesek Din 30.000 v korist poplavljenec. Družbino vodstvo je s tem pokazalo svoje veliko sočustvovanje z nesrečnimi žrtvami elementarnih katastrof in globoko umevanje domorodnih dolžnosti. Žalobno so ostale naše gospodarske korporacije pokazale, da so šle vse grozne novice preteklega tedna mimo njih. Trboveljska premogokopna družba naj služi vsem za vzgled, — zakrknjeni naj si pa zapomnijo, da še ni vseh dni konec.

* **Rezervni oficirji za žrtve poplave.** Uprava ljubljanskega pododpora Udruga rezervnih oficirja I. ratnika je na svoji redni seji dne 4. oktobra votirala za žrtve poplave v ljubljanski oblasti in celjskem okolici znesek Din 3000 ter je v ta namen izročila velikemu županu ljubljanske oblasti, mestnemu magistratu ljubljanskemu in oblastnemu odboru Rdečega križa v Ljubljani vsakemu po 1000 Din.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se mesto upravnika pri pošti Rogaska Slatina (III) in mesto starešine pri pošti Gorje poleg Bleda (II./J.). Rok za natečaj je 14 dni. Prošnje je treba vlagati na direkccijo pošte in telegrafa v Ljubljani.

* **Za rezervne oficirje.** Ministrstvo vojske in mornarice je pod D. Br. 31518 od 15. septembra 1926 izdalo naredbu, po kateri se naj vrši napredovanje rezervnih oficirjev na isti način kot pri aktivnih v smislu čl. 137. zakona o ustroju vojske in mornarice. Ako je dana proračunska možnost, se pozovejo rezervni oficirji na večbo po čl. 252. omenjenega zakona, da se more oceniti ako imajo kvalifikacijo in sposobnost za napredovanje v prihodnji čin. Nadalje je isto ministrstvo pod E. R. Br. 25868 od 15. sept. 1926 pojasnilo, da rezervni oficirji v smislu čl. 2 tar. post. 3 in 4 takšne tarife ni treba plačati takse za one prošnje, s katerimi se obračajo na svoje komande v zadevi pridobitve vojnega razporeda in dostave legitimacije na podlagi navedbe Adj. Br. 23365 od 15. julija 1924, ker se smatra, da se te prošnje predlagajo na osnovi izdane navedbe.

* **Občinska hranilnica na Vrhniki** je darovala potom sreznega poglavarja v Ljubljani za poplavlence 10.000 Din. Naj bi našla čim več posnemovalec!

* **Smrtina kosa.** Sročil je umrl v Ljubljani g. Frano Poljšak, likvidator mestne zastavljalnice ljubljanske. Pokojnik je bil navdušen pristaša Samostojne demokratske stranke, dolga leta marljiv tajnik Naprednega političnega društva za Sempeterski okraj in navdušen Sokol. Blag nam spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Himen.** Na Bledu se je poročil predvečerašnjim absolvirani eksportni akademik g. Josip Zidar iz Ljubljane z gospodico Vero Brečjevo, hčerko odvjetnika dr. Janka Brečja.

* **Trgatev v Dalmaciji.** V severni in srednji Dalmaciji se je te dni pričela trgatev. Mošt je izoboren, pridelek pa znaša komaj tretjino lanskega, ponekod pa še manj. Mošt se plačuje po 250 do 300 Din za hektoliter.

* **Nova klinika v Zagrebu.** V svrhu dovršenja gradbenih del na poslopju nove pediatrične klinike v Zagrebu je gradbeno ministrstvo odobril izreden kredit v znesku 720.000 dinarjev.

* **Železniški delavci ne bodo odpušteni.** Kakor javljajo iz Zagreba, železniški prometni delavci, katerim je bila služba odpovedana za 15. t. m., ne bodo odpušteni, ker je zagrebška železniška direkcija že prejela od prometnega ministrstva obvestilo, da so potrebni naknadni krediti že odobreni.

* **Slovensko-esperantisti slovnice** se še lahko naroče pri klubu esperantistov v Ljubljani, Narodna kavarna. Dobe se tudi v vseh ljubljanskih knjigarnah. Cena Din 20.—

* **Tečaj »Brezalkoholne Produkcije«** (vključevanje sočiva in sadja, sušenje, pridelovanje brezalkoholnih sokov iz jagodičevja, sadja in grozdja na malo in veliko), se vrši za interese iz novomeške okolice v nedeljo dne 10. t. m. na Grmu pri Novem mestu. Začetek ob 9. dopoldne. Prijave sprejema g. Fr. Malasek, srečni ekonom, Novo mesto. Opozorjamo na tečaj vse vinogradnike, sadjarje, gostilničarje ter sploh vse ki se zanimajo za brezalkoholno gospodarstvo, ki postaja važen činitelj v našem gospodarstvu življenju!

* **Lovski in ribiški zakon veljaven v Prekmurju.** (Založila tiskarna Panonija v Gor. Radgoni, cena 20 Din, s poštnino 22 Din) je priredil srečni poglavar g. G. Lipovšek v Murski Soboti. V dobrem prevodu se nam dajeja madžarska zakona o lovu iz leta 1883 in o ribištvu iz l. 1888 ter navaja domače zakone in navedbe, ki te zakone izpreminjajo oziroma izpopolnjujejo. Po tej zbirki bodo radi segli ne samo neposredni interesi, ampak tudi vsi oni, ki se bavijo s proučevanjem ureditve lovskega in ribiškega prava v naši državi in jim bo dobrodošla informacija o madžarskem zakonodavstvu ki nam je v izvirniku redko razumljiva. Zato moramo biti g. Lipovšku hvaležni za njegov trud.

* **Igra narave.** Dijak Joško Kozar iz Šiške je našel včeraj na ljubljanskem polju precej debelo redkev, ki je bila votla, v votlini pa se je nahajalo že znatno razvito blede redkino listje, ki je namesto na zunaj rastle na notra. — Neka anonimna gospodična iz Ljubljane nam je poslala šopek zrelih jagod, ki jih je nabrala na sprehodu v Tomčevem. Poleg zrelih jagod se nahaja še nerazvit cvet.

Damske plašče

za jesen in zimo zadnje mode pariških in dunajskih modelov nudi cenj. damam izredno ugodno trvdka
FRAN LUKIČ, Pred školijo 19.

* **Stekel pes v Karlovcu.** V Karlovcu se je priklatil te dni stekel pes in ogrižel več oseb. Pes je blodil v raznih delih mesta. Zasedovali so ga policijski stražniki in lovci. Na srečo je naletel na Gažanem polju na uradnika mestne elektrarne Bogovića, ki je psa z močnim udarcem s palico ubil ter tako rešil Karlovčane strahu pred steklim psom.

* **Na povratku z zabave ponesrečili.** V torek ponoči se je od zabave v okolici vračala v Split večja družba. Ko je družba dospela do trdnjave Gripi, sta padla en gospod in dama v temi v dvanajst metrov globok prepad. Šele ob treh jutraj so ju našli nezavestna in težko ranjena.

* **Velika nevihta v Virovitici.** Nad Virovitico so se predvečerašnjim nakopili težki oblaki. Kmalu je nastala silna nevihta, ploha, blisk in grom. Strela je udarila v poštini urad ter uničila vso telefonsko napravo.

* **Naročil banket ter pobegnil.** Zagrebška policija je aretirala Julija Langa, kuharja iz Starega Sombora, ki je prišel te dni v neki hotel v Vinkovcih, kjer se je zadržal za 860 Din. Druga dne je hotelju izjavil, da pričakuje večjo družbo ter je naročil banket za dvanajst oseb. Poslovodja je pripravil banket, kakor je bilo naročeno, Lang pa je nenadoma izginil.

* **Zaplenjena zdravila.** Lekarnarji v Splitu so se pritožili pri tamkajšnjem okrajnem glavarstvu, da je okrožni urad za zavarovanje delavcev v Splitu razdelil za svoje člane lastna zdravila, četudi po zakonu za to nima pravice. Zaradi tega je okrajno glavarstvo zaplenilo zdravila, ki jih je našlo v lekarni okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

* **Eksplozija v rudniku pri Subotici.** V nedeljo ponoči je v rudniku pri Subotici eksplodirala velika količina dinamita. V vsej okolici so vsled eksplozije popokale šipe na oknih. Pri tej priliki se je smrtno ponesrečil delavec, ki je vršil inspekcijo v rudniku. Preiskava je ugotovila, da sta eksplozijo zakrivila nadzornika Josip in Ivan Šulder, ki sta bila aretirana.

* **Avtomobilska nesreča pri Osijeku.** Na cesti med Beljem in Osijekom je v nedeljo zgorel avtomobil podjetnika Dragotina Pandla iz Osjeka. Avto je vozil s hitrostjo 40 km na uro. Motor se je preveč ogrel in se je zapalil rezervoar bencina. V velikem plamenu je avto v desetih minutah popolnoma zgorel.

* **Požar v Zaplanini.** V Zaplanini pri St. Gotardu je prošlo soboto na štednjak posestnika Avgusta Strnišnika požar. Škedenj in v neposredni bližini stojiča se skoraj nova hiša sta pogorela do tal. Požarni brambor iz Trojan se je posrečilo, omejit požar na omenjene objekte ter obvarovati ogrožene sosedne hiše. Škoda je znatna.

* **Ročna granata — otroška igračka.** V Subotici sta na polju, kjer sta se igrala, dva otroka našla ročno granato. Ne vedoč, kakšni nevarnosti se izpostavljata, sta skušala odpreti granato ter s kamnom tolkla po njej. Granata je eksplodirala ter enemu otroku odrgala desno roko, drugega pa težko ranila po obrazu.

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Stari trg 12, in Zidovska ulica 4.

* **Tkanine »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri I. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Ljudem,** ki so potrti, izmučeni in dela nezmožni, povzroči Franc Jožefova grenčica pravičen in živahen tok krvi. Stari strokovnjaki na klinikah priznajo, da je Franc Jožefova grenčica neprecenljive vrednosti za nervozne može in žene in najboljši sredstvo za reden stol. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah.

VITEZ Z ŽELEZNO ROKO

(Götz von Berlichingen)
Monumentalno filmsko delo
Isti igralci kot v velefilmu
»Carlos in Elizabeta«.

Pride v Elitni Kino Matica

Iz Ljubljane

u— **Slavnostna matineja** se bo vršila danes dopoldne ob 11. v dvorani kina »Matičec«. Predvajal se bo prekrasen film, ki kaže češkoslovaško armado in njen notranji ustroj. Film je v tehničnem oziru na višku moderne filmske umetnosti. Kaže nam bratsko češkoslovaško armado v vseh njenih enotah, vse vrste vojaštev v kasarnah in na vežbah, pa tudi na odmoru in odhodu. In baš slike češkoslovaških vojakov na odmoru so najzanimivejše, ker nam izpričujejo, kako skrbi češkoslovaška vojaška uprava za to da dobi državljani, ki služijo v vojski, tudi v tem položaju priliko, da se duševno izpopolnjuje. V filmu je tudi mnogo pokrajinskih slik izredne lepote. Med temi prednjačijo slike iz Tater, ki imazorno predstavljajo, kako visoko cenijo v češkoslovaški armadi zimski sport. Naši smučarji naj ne zamude ugodne prilike, da si ogledajo ta veleinteresanten film! Film se bo danes dalje predvajal v »Matičcu«. Opozorjamo nanj naše občinstvo, ki ima itak redkokdaj možnost, da vidi film tako redke dovršenosti in popolnosti. Ker je predvajanje tega filma rekli bi nekakša uvertura za poset češkoslovaških parlamentarcev v Ljubljani, smo prepričani da bo vsakdo smatral za svojo dolžnost, da se na svoje oči prepriča, kako kolosalna duševna, fizična in moralna sila je v češkoslovaškem narodu in kako vsegomočno je njegova volja, da si z naporom vseh svojih sil osigura svoje granice in si s tem zagotovi miren in uspešen razvoj za beljšo bodočnost. Prepričani smo, da bo vsak, ki si ogleda ta film, s še večjim navdušenjem pozdravil v naši sredi zastopnike tega žilavega, marljivega naroda, ki je nam brat po krvi in jeziku ter zvesti naš zaveznik v miru in vojni. Naša šolska uprava bi storila prav, ako da priliko tudi naši mladini, da si ogleda ta film. Na vojaško upravo mislimo, nam v tem pogledu pač ni treba še apelirati.

Važna razprava o homoseksualnosti je izšla. Pereče to vprašanje je vsestransko v nji obdelano. Brošura se dobiva v Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Cena Din 15.

u— **Gospodarko in izobraževalno društvo** za dvorski okraj naznanja svojim članom, da morejo članske izkaznice dobiti vsak dan od 17. do 19. ure v društveni knjižnici.

u— **Ljubljanske žene in dekleta** iskreno prosimo in vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo v narodnih nohah (jugoslovenskih in češkoslovaških) sprejema češkoslovaških parlamentarcev in parlamentark na kolodvoru v ponedeljek 11. t. m. ob 9. dop. — Zdržena ljublj. ženska društva.

u— **Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** ima redno odborovo sejo danes ob 16. uri Udeležba obdolna dolžnost!

u— **Plesna šola društva »Merkur«** se vrši vsako soboto ob 8. do 12. zvečer v veliki dvorani Kazine. Prijave v pisarni Gradišče št. 17-1.

u— **Merkurjevi učni tečaji** za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, nemško in slovensko stenografijo, knjigovodstvo itd. se otvorijo sredi oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna Gradišče 17/1 do najkasneje 9. oktobra.

Da pridejo vsi oni, ki se radi smejejo na vrsto, in ker so bile do sedaj vse predstave razprodane, ostaneva danes še v kinu „IDEAL“, kar naj p. n. občinstvo vzame na znanje.

Pat & Patachon.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

10551

ABONENTI

dobijo dobro in poceni hrano v restavraciji pod »Skalco«. Mestni trg 11. Gostom se lahko postreže z domačo, srbsko, dunajsko in francosko kuhinjo. Za jedila in vina preko ulice poseben popust. Vsak dan se vrši od 20 do 24. ure KONCERT. Z radostjo pričakujem moje goste.

Josip Uran, restavrat.

u— **Plesno šolo** otvori Olepševalno društvo v Rožni dolini v nedeljo dne 10. t. m. v salonu restavracije na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 3. popoldne.

u— **Damska telovadba »Atene«** se vrši ob torkih ob 6. do 7. popoldne in ob četrkih ob 7. do 8. zvečer. Plača se Din 40 na mesec.

u— **Telovadba** za šolsko dečo se vrši ob četrkih ob 6. do 7. popoldne in ob sobotah ob pol 6. do pol 7. popoldne. Plača se Din 15 na mesec. Prijave za oba tečaja se še sprejemajo ob navedenih urah.

u— **Dramatična šola kulturno-prosvetnega odseka DZ.** Dne 11. oktobra ob pol 8. zvečer se prične dramatična šola, ki jo je ustanovil kulturno-prosvetni odsek DZ za člane in članice delavskih in nameščenskih organizacij. Vodil jo bo g. profesor Šest, nadrežiser Narodnega gledališča. Šola se bo vršila v veliki dvorani Mestnega doma. Vsi, ki so se prijavili za obisk te šole, naj pridejo točno ob zgoraj označeni uri v Mestni dom.

u— **Izjava Ruskega odbora.** Ruski odbor v Ljubljani nas prosi za ugotovitev, da ni nikoli imela g. L. Šišmareva, o kateri je pred kratkim pisal naš dnevnik, prav nobenih stikov z rusko emigrantsko kolonijo in tudi ni njega članica.

u— **Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški, Ljubljana VII., razglašja:** Zrebanje loterije se vrši neprekinjeno dne 1. novembra. Dolžnost vsakega narodnjaka je, da pomaga uresničiti kulturno delo našega Sokola. Stojimo pred alternativno: ali si ustvarimo v bodočem letu skromno lastno streho ali pa polagoma končamo s tolikim trudom in žrtvami vezano sokolsko življenje; društveni lokali so nam prihodnje leto odpovedani. Prepričani smo, da do tega ne sme priti ter pričakujemo od javnosti, da se bo odzvala našemu pozivu: Kupujte srečke (po 10 Din komad) v prid zgradbe našega doma in ne pozabite pri tem, da lahko najdete i sami srečko pri bogatih dobrotah, ki jih je nič manj ko 3140 v skupni vrednosti 200.000 dinarjev. — Srečke se dobe po vseh trafikah v Ljubljani, Celju in Mariboru ali pa se naročajo direktno pri gori imenovanem društvu. — Zdravo!

u— **Obštinski odbor Udruga drž. služiteljev** za Slovenijo sklicuje za danes, ob 19. uri pri Majarončku na Zaloški cesti širšo sejo. Udeležba obvezna. — Odbor.

u— **Drobšč ob polnoči.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1. prestopke nevarne grožnje, 2. prestopke nedostojnega vedenja, 1. poškodba tuje lastnine, 1. izgreb na ulici, 3. pretepi na ulici, 3. prestopki pasjega kontumaca, 1. nezgoda, 1. sestanek brez dovoljenja, 1. telesna poškodba in 6. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: radi pijačnosti in 1 radi tatvine.

u— **Pretepi na ulicah.** V noči od torka na sredo so imeli stražniki vse polne roke dela z razgrajati in pretepači. V lase si je ob poznih uri skočil več družb v Kolodvorski ulici, seveda brez pravega vzroka. Govorilo je zopet vino. Kasneje sta se sprli tamkaj celo dve ženski in tedaj šele je nastal jo! Pretepači sta se s tako jezo, da se je kar kadilo in sta odletela po tleh klobuka, Vzrok hudi jezi je bila ljubosumnost. Ženski sta odjenjali šele, ko so ju razdružili okoli stoječi možki in dva stražnika.

Dragocene uobitke,

bo mogoče v januarju dobiti, ako shranjujete numerirane skrajnice od

CREME MOUSON

u— **Star vlačugar in tat.** Lovro Smeraj s Posavja je že znan tat in vseh muh poln vlačugar. Dasiravno ima v mesto prepovedan povratek, mu žilica ne da miru in mika ga le v mesto. Zato se prikrade na ljubljanske ulice zdaj iz tega zdaj iz onega konca, akoravno ga osebno pozna že sleherni stražnik. Seveda se vlačugar nikdar ne giblje predolgo po mestu, kajti prerad pogleda v kozarček, nakar prične razgrajati po ulicah. V torek popoldne se je Smeraj zopet pojavil na Selu, ukradel tamkaj neki ženski za 140 Din raznega perila, ga brzo spravil v denar in nato vse zapil po gostilnah na Vidovdanski cesti. Čim se je zmračilo, je pričel Lovro vriskati kakor na vasi in je

kmalu priklical stražnika. Seveda je moral takoj z njim v zapor in sicer to pot že v štiridesetih.

Iz Maribora

a— **Obrtniško gibanje.** V preteklem mesecu septembru je podelila mariborska občina 15 novih obrtnih pravic, med tem ko je v 4 slučajih obrti izbrisala.

a— **Tatvine.** Včeraj smo poročali, da so bili prijeti premeteni goljufi in tatovi, ki jih je po dolgem iskanju zasačila policija. Iz odvzetega jim blaga je razvidno, da izvira iz tatvine pri mariborski trgovini »Luna« na Aleksandrovi cesti 19. Ker pa so se tičli potepali po vsej Štajerski, se domneva, da so že mnogo blaga razpečali, ki ga bo morala še policija izslediti.

a— **Razstava perutnine.** Mariborsko društvo za varstvo in rejo domačih živali priredi v soboto in nedeljo, 9. in 10. t. m. na vrtu pri gostilni Birtič pri mestni klavnici razstavo v obliki sejma za plemensko perutnino.

Iz Celja

e— **Osebnost vest.** Po smrti g. Rafaela Perića je bila pravoslavna občina v Celju delj časa brez svojega svečenika. Šele pred nekaj tedni je bil premeščen iz Požege v Celje pravoslavni svečenik g. Mihajlo Dučić, kateremu je sledila ter se preselila te dni v Celje tudi njegova rodbina. G. svečenik Dučić je navdušen narodnjak in iskren Jugosloven.

e— **Renoviranje celjskega mestnega magistrata** je sedaj končano. Lepa zunanja fasada, svetlomodra barva z belimi okrasji, pristojna celjski reprezentaciji hiši ter služni okras Prešernovi ulici. Mestni občinski zastop in celjsko prebivalstvo je zadnja leta pokazalo, da mnogo da na primerno zunanost in značaj celjskega mesta, posamezna poslopja pa, ki so pod državno upravo, kažejo v tem oziru naravnost veličasten kontrast. Zlasti se odlikuje po svojem desolatnem stanju poslopje starega okrož. sodišča.

e— **Ljudsko vseučilišče v Celju.** V ponedeljek, dne 4. t. m. je imelo »Ljudsko vseučilišče« redni letni občni zbor za leto 1926/1927. V prošlem letu je bilo delovanje društva osredotočeno v glavnem na predavanja in pmožitev knjižnice. Predavanj je bilo trinajst. Njih vsebina je bila vzeta iz zdravstva, zgodovine, fizike, botanike in drugo. Dve predavanji je priredila pod okriljem »Ljudskega vseučilišča« Češkoslovaška liga. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik vladni svetnik g. E. Lilek, odborniki gg. ravatelj Beno Serajnik, nadučiteljica I. Zupančič, učiteljica Z. Debelak, učitelj F. Čilenšek, dr. M. Dereani, profesor A. Orožen, Franjo Koren, inž. Ahtik, dr. Rebernik, upravitelj I. Prekoršek, primarji J. Rajšp, ravatelj I. Saucin, ravatelj M. Gruđen, Franjo Jelen; namestniki gg.: prof. Lavrenčič, primarji Steinfelser, šolski upravitelj Voglar, strok. učitelj I. Černej in Drago Žabkar. Pregledovalca računov gg.: Jerin in Turnšek. Za dosedanje uspešno delovanje »Ljudskega vseučilišča« si je pridobil največje zasluge g. vladni svetnik E. Lilek, ki je predsednik društva od njegovega postanka. Prvo predavanje se bo vršilo v ponedeljek 11. t. m. ob 8. zvečer na deški meščanski šoli. Predaval bo g. inž. Ferdo Lupša o »S karavano iz severne ga Siana v Shan, deželo ob Mekongu«. Isto predavanje se bo vršilo za dijake v ponedeljek ob štirih popoldne.

e— **Preuranjena vest.** V včerajšnji številki smo poročali, da so našli truplo pogrešanega vpokeynega davčnega upravitelja Gorinška. Vest je krožila že pred dvema dnevoma po mestu, a bo najbrž preuranjena, ker oblasti o tem še nič ne vedo.

e— **Poziv Sokolom!** V Braslovčah je umrl včeraj 6. t. m. brat Polde Pretnar, zasebni uradnik. Bil je član in odbornik sokolskega društva v Celju. Pogreb bo jutri ob 10. dop. v Braslovčah. Sokolsko društvo v Celju poziva vse svoje člane, da se pogreba polnoštevilno udeležijo.

e— **Rimska tla v Gregorčičevi ulici.** Te dni kopljejo v Gregorčičevi ulici na stavbišču, kjer si postavi g. dr. Anton Božič lično večnadstropno stanovanjsko hišo, podzemeljske prostore za kleti. Pri tej priliki so delavci odkrili prilično poldrug meter globoko pod zemljo rimska tla, obstoječa iz treh plasti proda, iz rimske razdrobljene opeke in iz zgornje cementne prevlake. Po sestavin: in izdelavi sodeč so to najbrž tla atrilja, ki pa so se odkrila in odstranila le deloma. Celje ima ravno v onem kraju mesta, k' leži na obeh straneh Kralja Petra ceste proti Gaberju še mnogo podzemeljskih zanimivosti iz rimske dobe. Sedaj, ko se je začelo v Celju zopet graditi, se naprošajo v prvi vrsti stavbna podjetja, da pazijo na event. dragocnosti, ki jih najdejo pri kopanju temeljev. Ako se kaj zanimivega najde, naj bi se to nagradilo celjskemu mestnemu muzeju.

Iz Trbovelj

Trboveljčani in zasavska cesta. Pri zgradbi zasavske ceste Zidani most - Ljubljana, radi katere se je vnela polemika med gg. M. W. iz Zagorja in H. L. iz Litiije, so poleg drugih krajev najbolj zainteresirane Trbovelj kot največji industrijski center. K pripravljanim delom se je mislilo pristopiti že dolgo časa pred vojno in zelo intenzivno v letih 1914. — 1918. Tedaj je posebna komisija obhvalila in izmerila ves teren od Zidanega mostu do Save, delj pa ni prišla, ker so onemogočile vsako nadaljnje delo druge še bolj pereče socialne zadeve. Trbovelj se si bile za takrat na jasnem, da bi morali prispevati k zgradbi vsi krajevni čimtelji, kakor občine, ležeče v neposredni bližini projektirane ceste Zidani most - Ljubljana, okrajni zastopi in pred vsem država, ker bi bila zgradba eminentnega strateškega pomena. Stroški bi bili vsakakor minimalni v primeri z gospodarskimi dobrinami, katerih bi bili deležni. Značilno za naše razmere je, da je bila zgradba navedene ceste v programu vseh takratnih političnih skupin, ki so se pri občinskih volitvah borile za večino v občinskem zastopu. Mnenja so bila samo takrat ločena, ko je šlo za zgradbo ceste med Trboveljani in Zagorci. Eni so bili za cesto na desnem bregu Save, drugi za zvezo čez Bevske. S tem, da postaja zgradba posavske ceste predmet živahnih razgovorov in akcij v treh najbolj pomembnih občinah, kakor so Trbovelje, Hrastronik, Zagorje in Litiija, se približuje projekt svojemu uresničenju. Upajamo, da ni bil zastoj nedeljski ogled med krajem Savo in Zagorjem, kjer bo delo planirane največje preglavice. Na tej liniji ne obstoji namreč nobena cesta kakor od Zagorja proti Zidanemu mostu in od Save proti Ljubljani.

— **Zalogo uniščenega piva v Trboveljah** je prevzel od bivšega posestnika g. Orešnika I. t. m. sedanji gospodar g. Jože Dolinšek.

— **Transformator Zadrzne elektrarne** v Trboveljah bo v kratkem izročen prometu. — **Številno brezposelnih rudarjev** se poslednje čase veča, po odpuščenih vojaki, ki ne dobe dela, ko se vrnejo domov. TPD priporočamo, da prične bivše vojake-rudarje zopet sprejemati nazaj v službo.

— **Na krajini česti Trbovelje-Marija Reka** nadaljujejo na najvažnejših mestih s tlakovanjem. Pravkar so končali tlakovanje na Vodah, kjer je bilo najbolj potrebno.

Pozor!

Predno si nabavite moško in žensko suknjo in da se bode prepricali o ugodnih cenah, Vas vlijudno vabim k ogledu zimskega blaga v trgovini **JOSIP SLIBA**, Stari trg št. 21 (poleg Zalaznika).

Naši onstran granic

— **500 lir** je poslal videmski prefekt gasilnemu društvu v Cerklju kot znak hvalečnosti članom, ki so ga rešili iz nevarnosti, v katero je bil zašel ob poplavi na poti v Idrijo, kakor smo obširneje poročali.

— **Vodo za Trst** iščejo sedaj v Opsaki dolini in ob Rižani. Inženjerji pričakujejo od Rižane na dan 10.000 kubnih metrov vode, pri Orehu bi jo dobili 6000 kub. metrov in tako bi ta pomožni vodovod za došel za prvo silo. Pomanjkanje vode v Trstu je zelo občutno.

— **Sv. Franciška** so proslavljali fašistijski listi te dni z najbolj izbranimi izrazi. Posebno pa so naglašali njegovo italijanstvo. Sv. Francisek Asiški je najbolj tipičen italijanski svetnik, on je kazal najlepše lastnosti italijanskega rodu, Musso! In je rekel, da je on najbolj italijanski med vsemi svetniki. Potem pa s povdarskom pripoveduje, kako se je peljal Sv. Francisek v Orijent in kako je italijansko v imenu Rima govoril pred sultanom... kot pravi fašistovski imperijalist!

— **Pazite na gozdove!** Te dni smo čisti, da se ponekod dela na to, da bi manjši posestniki prodali svoje gozdiče večjim posestnikom. Naloga gozdarske milice bo osredotočenje večjih gozdov v italijansko posest!

— **V Vipavi** so sprejeli podeštata Pacellinija zelo svečano. Trg je bil v zastavah. Pozdravil ga je tudi bivši župan Petrovič ter v vsem prebivalstvu obljubil, da mu bo v vsem poslovanju udano. Mislijo se je, da bo pač Petrovič novi načelnik občine ali prišel je Pacellini iz Pijemonta!

— **V Opatiji** je bilo tekom septembra iz Jugoslavije 421 oseb, iz Avstrije 1000, iz Nemčije 679, iz Češke 397, iz Poljske 132. Nemski bojkot popušta. Skupno je bilo v septembru tujcev 4349.

— **Visoka starost.** Umrli je najstarejša oseba na Pivki, 98letna Neža Gasperšič. Starostno prvenstvo ima sedaj »Tomaž« iz Knežaka, ki je star 91 let, njegova žena pa 87 let. Pivčani so trdni ljudje.

Vremensko poročilo

Poročilo za leto 1926. Vrhovna barometra 308.8

Kra	Cas	Temper.	Vel.	Smeri vetra in brzina v m	Obil.	Vrsta padavine
onazovanja					0-10	
Ljubljana (dvorec)	1	772.6	8.2	93	mirno	mezla
	14	772.4	8.4	93	mirno	mezla
	19	772.3	15.7	68	E 1	0
	21	768.7	13.9	79	S 1	0
	21	769.3	11.8	84	N 1	10
Maribor	8	761.9	9.0	91	NW 3	0
Zagreb	8	772.0	8.1	98	mirno	mezla
Beograd	5	771.4	11.0	82	mirno	0
Sarajevo	5	772.6	6.0	91	mirno	5
Skopje	5	771.2	13.0	57	N 1	0
Dubrovnik	7					
Split	7	768.7	16.0	53	NE 3	0
Praha	7	772.2	5.0	—	0	mezla

Solnce vzhaja ob 6:03 zahaja ob 17:33 luna vzhaja ob 05:14 zahaja ob 17:49.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16.7, najnižja 7.6 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Sedanje vreme se ne bo spremenilo. Tržniska vremenska napoved za četrtek: Lahki vzhodni vetrovi. Nebo večinoma jasno; nekoliko megle. Temperatura od 14 do 21 stopinj. Morje mirno.

Sport

Višek prvenstvene sezone

SK Ilirija : ASK Primorje

V nedeljo se po daljšem presledku zopet sestane oba domača rivala v prvenstveni nogometni tekmi, kar znači pri nas višek sezone. Razumljivo, da vlada za nastop obeh klubov veliko zanimanje, kar priča, da bo tekma dobro posečana.

Oba kluba nastopita s svojimi najboljšimi močmi, ki bodo skušale priboriti svojima kluboma dve važni točki. Boj bo, z ozirom na izenačenost moči obeh klubov, zelo oster, toda upamo tudi fair, kakor v poslednjih tekmah med navedenima moštvoma.

Tehnično je moštvo ASK Primorje zelo napredovalo ter je v tem oziru brezdvomno najboljše v Sloveniji, vendar nima še one rutine, ki si jo je Ilirija tekom mnogih sezon v težkih prijateljskih in mednarodnih tekmah pridobila.

Tekma se odigra na igrišču ASK Primorja, Dunajska cesta, a predtekmo absolutna tekma bo nudila dovolj zanimivosti, ker sta moštvi obeh klubov znani po svoji ambicioznosti in požrtvovalnosti.

Lahkoatletski miting

SD Rapid v Mariboru

SD Rapid priredi v nedeljo, 17. t. m. ob 15. uri na sportnem prostoru v Ljudskem vrtu propagandni lahkoatletski miting, dostopen verificiranim atletom kakor tudi neverificiranim tekmovalcem klubov iz okolice LLAP.

V slučaju deževnega vremena ali nepredvidljivih zaprek se miting preloži na nedeljo 14. novembra.

Prijave je nasloviti na SD Rapid, Maribor, Vetrinjska ul. 5, do 11. t. m. popoldne. Naknadne prijave se sprejemajo do četrтка, 14. t. m. popoldne proti dvojni prijavi. Prijavnina znaša za točko in osebo 5 Din.

Tekališče bo prirejeno na terenu nogometnega prostora, na travnatih tleh, v dolžini 310 m, z nedvignjenimi zavoji.

Program: 100 m, met krogla, 800 m, skok v višino, 1500 m, skok v daljavo, met diska, troskok, 5000 m. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku JLAS-a. SD. Rapid.

Srednješolski miting za lahkoatletsko prvenstvo Slovenije. Za lahkoatletsko srednješolsko tekmovalje za prvenstvo Slovenije, ki se vrši v soboto, dne 9. oktobra ob 15. uri na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta, se določa sledeči spored: 1. predtek 100 m; 2. skok v višino z zaletom; 3. met krogla; 4. finale 100 m; 5. skok v daljavo z zaletom; 6. met diska; 7. tek 800 m; 8. skok ob palici; 9. met kopja; 10. tek 3000 metrov. Pozivajo se klubi Primorje, Hermes, Ilirija in Jadran, da pošljejo na ta miting po dva reditelja, ki se morajo javiti pri blagajni na igrišču najpozneje ob 14.30 uri, v nasprotnem slučaju zapadejo kazni 100 Din. Opozorjajo se tekmovalci srednješolci, da se bo tekmovalje pričelo točno ob 15. uri, vsled tega naj bodo na igrišču pripravljeni najpozneje ob 14.45 uri. LLAP.

Sodniški zbor za srednješolsko lahkoatletsko prvenstvo. Vrhovni sod: Gregorič, Slamič, Sanein S., prof. prof. Zalelet. Starter: Sanein S.; časomerilci, sodniki na cilju ter sodniki za skoke in mete: Slamič, Pevalak, Brumat, Gregorič; reditelj starta: Močan; zapisnikar: Ček; oglaševalci: Stupica; vrhovni reditelj: Vidic. Sodniški zbor mora biti na igrišču najpozneje ob 14.45 uri, ker tekmovalja pričnejo točno ob 15. uri. Blagajno vodi g. Kump. — LLAP.

SK Jadran. V petek, 8. t. m., sestane I. in rezervnega moštva ob 20. pri Mraku.

Razpis cestnega teka ZSK Hermes. ZSK Hermes priredi dne 24. X. cestni tek na 10 km. Proga teče od igrišča SK Ilirije po Celovški cesti do St. Vida in nazaj. Start in cilj na igrišču SK Ilirija. Start točno ob 10. uri popoldne. Startati morejo vsi verificirani atleti, člani klubov JLAS. Prijave je posiljati na naslov: Barj L. Ljubljana VII., Malgajeva ul. 15, najkasneje do dne 17. X. popoldne. Prijavnina 10 Din za osebo. Naknadne prijave se sprejemajo do dne 20. X. proti dvojni prijavi. Tekmovalci, ki prispejo na cilj kot prvi, drugi ali tretji dobe priznanice. Tekmuje se po pravilih JLAS-a.

Juniorjski miting SK Ilirije se vrši v nedeljo ob 9.30 na igrišču SK Ilirije. Sestane juryje v petek ob 20.30 v klubovi sobi v kavarni Evropi. Sledeči gospodje se naprošajo, da se sestanka zanesljivo udeležijo: Gnidovec, Oblak, Vodišek, Pevalak, Fröhlich, Cop, Smrsu, Baltesar, Zeleznik, Strekelj, Stepišnik, Mahkovec, Kramar.

TKD Atena. Hazenašček! Danes v četrtek ob 17. uri se vrši na našem igrišču mladinska pokalna tekma. Pridite ob 16.30 na igrišče in prisnite modra krila in bele bluze. — Načelnica.

ASK Primorje. Danes, v četrtek, ob 20.15 seje centralnega odbora v Narodni kavarni. Istotom ob 19.45 seje uprave igrišča. (Nogometna sekcija.) Danes, v četrtek seje sekcijnega odbora ob 21. v Narodni kavarni.

(Hazena sekcija.) Danes, ob 17. mladinska tekma s TKD Atena na igrišču Atene. Igralke: Kaiser, Jerina I. in II., Vatovec, Sajovic, K. I. in II., Medic II. naj bodo na igrišču najkasneje ob 16.45. Drese (črna bele) in copatke je vzeti seboj. — Načelnik.

(Kolesarska sekcija.) Danes ob 20. uri v restavraciji »Pod Skalco« važna odobrova seja in sestanek vseh sekcijskih članov radi klubovega cestnega prvenstva, dirke na dirkališču in propagandne dirke. Udeležba dolžnost.

Ljubljanski živinski sejem (6. t. m.) Dogan 264 konj, 21 žrebet, 71 volov, 70 krav, 11 telet in 222 prascev za rejo. Prodanih je bilo: 65 konj, 10 žrebet, 40 volov, 58 krav, 9 telet in 180 prascev. Cene za kg žive teže: voli I. 7.50, II. 6.50, III. 6, krave klobasarike 3-3.50, debele krave 5-6, teleta 8-10 Din. Prasi konad 150-250 Din. Kupci-ja je bila zelo živahna.

Zagrebski tedenski sejem (6. t. m.). Dogon goveje živine precejšen. Največ je bilo slabše živine. Svinj zelo malo, zaradi česar so jim cene poskočile za 0.50-1 Din pri kg. Dogon konj srednji. Za konje so se zanimali Italijani, Slovenci in nekaj domačih trgovcev. Od goveje živine se je nakupilo nekaj mešane živine za Italijo, a boljše živina za izvoz v Španijo. Cene za kg žive teže: voli domači I. 8.30-9, II. 6-7, III. 5-6, bosanski I. 7.50-8 (izjemno 8.50), II. 5.50-6, III. 3.50-5, bikli 7.50-8.50, junice I. 7-7.50, II. 5-6.50, junci I. 8-8.50, II. 6-7, krave domače I. 6-7, II. 4.50-5, III. 3.50-4, teleta 10-13 (zaklana 13-15), svinje domače nepitane 10-11, pitane 12-12.50 (zaklana 14.50-15.50), sremeke 14.50

Gospodarstvo

Kuhanje žganja iz kupljenih sirovin za lastno porabo

V številki 127. našega lista smo priobčili pod gornjim naslovom članek, v katerem smo glede na pojasnilo bivše generalne direktije posrednih davkov od 24. novembra 1925, št. 78.221, izdano na vprašanje sreske uprave finančne kontrole v Sarajevu, opozorili, da onim, ki kuhajo žganje iz kupljenih sirovin za domačo potrebo, ni treba nakupa sirovin posebej prijavljati, temveč da je oddelek finančne kontrole dolžan, da sam ugotovi, ali je kdo kupil več sirovin nego mu po številu družinskih članov pripada, ter da je potemtakem naredba generalne direktije posrednih davkov od 30. oktobra 1924, št. 55.766, ki predpisuje prijavo nakupa, razveljavljena.

Glede na to, da je novostanovljena generalna direktija davkov z razpisom od 1. septembra 1926, št. 97.304, drugače odločila, smatramo za svojo dolžnost, da ponovno opozorimo vse one, ki želijo za kuhanje žganja kupiti sirovine, na naslednje obstoječe, sedaj popolnoma jasne predpise:

Kdor nima svojih lastnih sirovin za kuhanje žganja za domačo potrebo, sme v ta namen kupiti:

ako šteje družina do 5 članov, največ 1000 kg,

ako šteje družina 6 do 10 članov, največ 1600 kg,

ako šteje družina 11 ali več članov, največ 2000 kg sirovin (jabolk, hrušk, češpelj, brinja i. dr.).

Kot družinski člani se upoštevajo samo člani rodbine (familiije), ki so stari vsaj že 18 let (mlajši ne pridejo v poštev) in vsi nad 18 let stari posli (hlapci, dekla itd.), med tem ko se delavci, četudi so morda stalni, ne štejejo.

Vsakdo, ki hoče svojo pravico izkoristiti, mora, še preden kupi sirovine, prijaviti to pristojnemu oddelku finančne kontrole in predložiti netaksirano potrdilo županstva o številu svojih družinskih članov, ki so starejši od 18 let. Koliko sirovin bo kupil in kje jih bo kupil, ni dolžan prijaviti. Prav tako ni dolžan kasneje prijaviti, koliko sirovin je kupil in kje je z njimi počel ter koliko žganja je izkupal.

Vse to velja seveda samo za one, ki ne kupijo večje količine, nego jim pripadajo po številu družinskih članov, dočim morajo vsi oni, ki so kupili večje količine, prijaviti kuhanje žganja finančni kontroli in kuhati merjajo pod stalnim nadzorstvom, a kar je najglavnejše, plačati morajo trošarino na vse žganje, ki ga skuhamo.

Ako bi kdo kupil večje količino sirovin, nego mu pripada, pa ne bi prijavil kuhanja žganja finančni kontroli, se kaznuje kot tihotapec; sama trošarina znaša več kakor je vse žganje vredno, kaj šele petkratna kazen.

Kaj pa z onimi, ki imajo sami nekaj sadja za kuhanje žganja, ali ga nimajo zadošči, pa zato dokupijo še nekaj sirovin od drugih? Ali smejo eni kupiti poleg svojega sadja še gori navedene količine? Ali se količina sadja, ki ga imajo doma, včete v maksimalne količine, ki jih smejo nabaviti? Iz zadnjega odstavka točke 5.b) ter iz točke 5.v) se vidi, da se morajo vse doma pridelane sirovine smatrati za kupljene, kakor hitro se je količjak kupilo, in to brez ozira, ali so se domače in kupljene snovi pomešale ali ne. Iz tega sledi, da sme kupiti sirovine za kuhanje žganja samo oni, ki nima domačih sirovin toliko, kolikor mu pripada kupljenih in samo toliko, da količina domačih in kupljenih ne preseže količine, ki mu pripada po številu družinskih članov. Kdor bi kupil več, mora, kakor že gori omenjeno, prijaviti ne samo nakup sirovin, temveč tudi kuhanje žganja in plačati mora trošarino na vse skuhano žganje.

Vprašanje, kakšna kazen zadene one, ki so kupili sirovine za kuhanje žganja v nekaj dovoljene količine, toda niso vnaprej prijavili finančni kontroli, da bodo svojo pravico izkoristili, še danes ni povsem rešeno. Naredba bivše generalne direktije posrednih davkov od 30. oktobra 1924, št. 55.766, ki predpisuje, da mora vsakdo, ki želi iz kupljenih sirovin, to namero prijaviti finančni kontroli, namreč ni prevzeta v trošarinskih pravilnikih in tudi ni objavljena v »Službenih Novinah« ali v »Uradnem listu«, temveč samo v »Financijski službi«, ki jo pa dobivajo samo oblastva, zato imajo tudi naredbe, priobčene v tem listu, samo interni značaj, dokler niso priobčene v »Službenih Novinah«.

Toda naj se to vprašanje reši že tako ali tako, našim čitateljem, ki so že kupili ali, ki šele hočejo kupiti snovi za kuhanje žganja, nujno priporočamo, da to takoj prijavijo pristojnemu oddelku finančne kontrole in predložijo potrdilo županstva, koliko imajo družinskih članov, starih nad 18 let, da se s tem izognejo eventualnim neljubim posledicam.

Hmelska poročila

Zatec (CSR) 6. oktobra. Danes je bilo le malo nakupovanja. Razpoloženje mirno. 3600 do 4200 Kč za 50 kg.

Nürnberg (Nemčija), 5. oktobra. Skupen dovoz 120 bal. prodanih 50 bal. Mirno. Cene nespremenjene.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (6. t. m.). Pšenica: baška, 5 vagonov 265. Turšica: baška, 1 vagon 190; sremška, nova, 5 vagonov 120; sremška, sušena, 5 vagonov 140. Moka: »Og«, 4 vagoni 425-427.50; baška, »G«, 5 vagonov 260-262.50; baška, »T«, 1 vagon 185. Tendence mirna.

Ljubljanski živinski sejem (6. t. m.) Dogan 264 konj, 21 žrebet, 71 volov, 70 krav, 11 telet in 222 prascev za rejo. Prodanih je bilo: 65 konj, 10 žrebet, 40 volov, 58 krav, 9 telet in 180 prascev. Cene za kg žive teže: voli I. 7.50, II. 6.50, III. 6, krave klobasarike 3-3.50, debele krave 5-6, teleta 8-10 Din. Prasi konad 150-250 Din. Kupci-ja je bila zelo živahna.

Zagrebski tedenski sejem (6. t. m.). Dogon goveje živine precejšen. Največ je bilo slabše živine. Svinj zelo malo, zaradi česar so jim cene poskočile za 0.50-1 Din pri kg. Dogon konj srednji. Za konje so se zanimali Italijani, Slovenci in nekaj domačih trgovcev. Od goveje živine se je nakupilo nekaj mešane živine za Italijo, a boljše živina za izvoz v Španijo. Cene za kg žive teže: voli domači I. 8.30-9, II. 6-7, III. 5-6, bosanski I. 7.50-8 (izjemno 8.50), II. 5.50-6, III. 3.50-5, bikli 7.50-8.50, junice I. 7-7.50, II. 5-6.50, junci I. 8-8.50, II. 6-7, krave domače I. 6-7, II. 4.50-5, III. 3.50-4, teleta 10-13 (zaklana 13-15), svinje domače nepitane 10-11, pitane 12-12.50 (zaklana 14.50-15.50), sremeke 14.50

(zaklane 15.50-16.50) Din. Konji: vozni 3000-12.000 Din par, jahalni 1500-3000 Din komad. Krma: detelja in lucerna 225, seno I. 100-125, II. 40-70, otava 125-150, slama 75-100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (5. t. m.) Dogon 14.769 komadov; od tega 4286 iz Jugoslavije. Cene poskočile od 5-10 in celo 15 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 1.90-1.95 (2), srednje 1.85-1.95, kmetške 1.80-2, etare 1.75-1.85, mesne 2-2.50 (2.60) šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (5. t. m.). Slabša poročila iz Amerike in Budimpešte so na Dunaju poostila nerazpoloženje za nakupovanje pšenice. Rž nespremenjena. Na turščico niso vpivali navedeni prekomorski tejači. Za novo turščico je bilo veliko zanimanje. Uradne novice so ostale nespremenjene.

Zapadnoevropski železarski kartel se bo razširil. Kakor poročajo iz Berlina, je zelo verjetno, da se bosta zapadnoevropsko (nemško-francosko-belgijsko-luksemburškemu) železarskemu kartelu kmalu pridružili Českoslovaška in Poljska. Tudi se pričakuje pridruženje Anglije, ki sicer z nezaupanjem opazuje razvoj dogodkov na evropskem trgu železa. Nekateri vesti govore o priključitvi vseh srednjeevropskih železarskih držav, to je poleg omenjenih držav še Avstrije, Madžarske, Jugoslavije in Rumunije. Nedavno so se na Dunaju vršila pogajanja za ustanovitev srednjeevropskega železarskega kartela. Pogajanj so se udeleževali zastopniki češkoslovaške, avstrijske, jugoslovanske (Kranjska industrijska družba), madžarske in rumunske industrije železa. Do sporazuma še ni prišlo. Železarne teh držav pošljejo, kakor se poroča, svoje zastopnike na pogajanja za priključitev nemško-francosko-belgijsko-luksemburškemu kartelu. Ako se železarne vseh omenjenih držav združijo v kartel, bo to močnoga sila, ki bo sčasoma mogla svoj položaj tudi ziorialiti in cene konzumu diktirati.

Novi tarife za železniški blagovni promet so stopile s 1. t. m. v veljavo in povzročajo zaradi povišanja mnogo nezadovoljnosti med gospodarskimi krogi. Posledanja splošna tarifa tabela I. se je povišala za 4-6 odstotkov. Prehodni položaj, ki je veljal v dosedanjih tarifah za južna morskala pristanišča (Split, Šibenik itd.) je opuščen. Za žito, strojne plodove in krompir, ki se prevažajo v pasivne kraje, so dovoljene posebne olajšave v izjemni tarifi št. 99. Mleviski proizvodi so od tedaj ugodnosti izvezli.

Svetovni pridelek hmleja. Iz Prage poročajo: Cenilna komisija, postavljena od mednarodnega hmlejskega kongresa na Dunaju, je te dni končno ocenila celokupni svetovni pridelek hmleja, ki znaša po tej cenitvi 927.000 centov po 50 kg. Od tega je plemenitega srednjeevropskega hmleja okrog 370.000 centov po 50 kg. Letošnji pridelek znaostaja za lamskim za 50.000 centov po 50 kg. Jugoslavija je pridelala po tej cenitvi 55.000 centov po 50 kg.

Fred ratifikacijo trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo. Iz Beograda poročajo, da se bo trgovinska pogodba s Turčijo v kratkem ratificirala.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) **Vrednote:** investicijske 71.72, Vojna škoda 805-0, zastavi in komunalne Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 193-196, Ljubljanska kredita 153-0, Merkantila 93-97, Prastrediona 865-0, Kreditni zavej 165-175, Strojne 0-110, Veče 102-0, Stavbna 55-65, Šešir 103-104 (104). — **Blago:** Zaključki: bukovca drva, suha, zdrava, metrska, z 10-15% okroglice, feo vag. meja, 2 vag. 21-22 (21); remeljni (smreka, jelka), I. II., III., monte, ostrorobi, od 38/38, 48/68, 53/73, 58/78, od 3-6 m, feo vag. meja, 5 vag., 550-570 (559); trami merkantilni, 3/4 in 4/4, 6 in 7 m, feo vag. nakl. post., 1 vag., 255-255 (255); trami merkantilni, od 3/3-6/7, od 4 do 12 m, po kupčevi volji, feo vag. meja, 6 vag., 310-320 (310). Povpraševalo se je po remeljih, tramih, hrastovih vozniških deščicah in lanenem semenu. Ponudbe običajne.

ZAGREB. Bančne vrednote brez spremembe. Od industrijskih je Eksploatacija dalje popustila. Premet v Vojni škodi. Prompna se je zaključevala po 306, a za ultimo t. m. po 306.5. — Dinar je v Curihu malo popustil. Pariz je čvrstjeji. Na zagrebškem deviznem tržišču je tendenca nespremenjena in so tečaj ostali v glavnem na večerajni višini. Edino Pariz je zaradi svoje mednarodne čvrstosti poskočil tudi v Zagrebu, kjer se je trgoval po 165 proti 161 večeraj. Skupni devizni promet 6.2 milijona dinarjev. Notirale se d evize: Amsterdam izplačilo 2264-2270, Dunaj izplačilo 798.5-799.5, Berlin izplačilo 1346-1349, Italija izplačilo 212.75-214.75, London izplačilo 274.4-275.15, New York ček 56.353-56.553, Pariz izplačilo 164-166, Praga 1

Iz življenja in sveta

Duševne zmožnosti šahistov

Ruski šahistovski strokovni vestnik »Šahmatni listok« priobčuje mišljenje treh moskovskih profesorjev Džakeva, Rudika in Petrovskega o duševnih zmožnostih šahistov. Trojica je preiskala šahiste na podlagi psihotehničnih principov ter je dala na vprašanje, kako se razvija intelekt pri šahu, ta-le odgovor:

Spomin šahovskih mojstrov ne mora biti baš fenomenalen. Lahko je čisto povprečen, kajti spomin pri simultankah je nekake vrste poklicni spomin in se da primerjati s spominom glasbenikov, filozofov, knjižničarjev in poštinih uradnikov.

Pazljivost, moč koncentracije o kaki temi je tudi lahko docela povprečne vrednosti. Pri vseh pomembnejših šahistih je posebno izrazit abstraktnemu, formalnemu ali k objektivnemu mišljenju.

V splošnem: o izrazitem talentu za šah se ne da govoriti. Pač pa je verjetno, da obstoji inklinacija k abstraktnemu, formalnemu ali k objektivnemu mišljenju.

Šahovski mojster je v nekem oziru podoben matematiku, vendar pa se razlikuje od njega. Doim ima matematik opravka z abstrakcijami, se šahist omejuje na konkretne stvari. Za šahiste igranje samo na sebi ni dogodek, temveč dramatska borba, ki je polna življenja. V tem tiči tudi privlačnost šaha. Slednjič delijo ruski profesorji šahovske mojstre na dva tipa. Intuitivni in genijalni šahisti spadajo v prvo, logiki in učenjaki pa v drugo kategorijo. Zastopnik prve kategorije je šahovski mojster Lasker, zastopnik druge pa Capablanca.

Kralj Ferdinand rumunski,

o katerem se trdovratno vzdržujejo vesti, da se bo odpovedal prestolu. — Njegova soproga, rumunska kraljica, se je te dni odpravila v Los Angeles (Kalifornija), kjer bo nastopila v filmu »Vstajenje«, prirejenem po istoimenskem Tolstovem romanu.

Nova verzija o drami v Meyerlingu

Princezinja Elvira Burbonska, zaupnica pokojne avstrijske cesarice Elizabete, objavlja v londonskem »Daily Expressu« zanimivo in doslej neznano verzijo o tragediji prestolonaslednika Rudolfa v Meyerlingu. Dama pravi, da je doznala stvar neposredno iz ust pokojne cesarice Elizabete, ko se je malo pred njenim umorom vozila z njo po Ženevskem jezeru.

Rudolf je dunajski dvor, kakor se je govorilo, iz državnih interesov, oženil z belgijsko princezino Stefanijo. Zakon pa je bil naravnost neznošen. Rudolf se je pritožil na papeža in je prosil, naj mu pomaga razdreti to zakonsko zvezo. Pisal je v Rim pretresljivo pismo in je rotli papeža, naj ga reši strašnega zakona, ki ga onesrečuje in mu zastruplja

življenje. Vendar papež ni upošteval klika trpečega moža. Nastopil je rajši drugo pot in je nemudoma obvestil cesarja Franca Jožefa o vsebini pisma, ki mu ga je poslal prestolonaslednik.

Radi tega sporočila je prišlo med očetom in sinom do ostre kontroverze. Rudolf je moral cesarju obljubiti, da se za vselej odpoveduje baronici Mariji Večeri in njeni ljubezni. Kmalu nato na je Rudolf prejel pismo, ki mu je privašalo usodno vest. V tem pismu mu je bilo sporočeno, da je Večera nezakonska hči cesarja Franca Jožefa. Ta vest je Rudolfa tako potrla, da si je sklenil vzeiti življenje. Odpeljal se je s svojim izvoščkom v Meyerling, odkoder se ni več vrnil živ.

Tako vsaj tolmači mayerlinško tragedijo Elvira Burbonska, ki jamči za istinitost svojih podatkov.

Sovjetske amaconke

Sovjetom so njihove milijonske armade vojakov očividno še vedno premajhne. Ker drugače gotovo ne bi bili skušali uvesti v Rusiji vojaške obveznosti za ženske.

Tako poročajo namreč ruski listi. Bajne ni ostalo samo pri sklepu, zakaj v distriktu Orsciansk so bile nekatere novodobne amaconke že poklicane pod orožje. V smolenski guberniji pa obstoji ženska vojaška dolžnost že čelja časa; »vojakinje« imajo tam že za več bataljono. Sedaj mislijo med njimi r-krutirati letalske eskadrilje. Poslej bodo torej tudi v zraku ženske enakopravne z moškimi.

Problem je le, kaj bodo storile ruske amaconke z otroci. Menda jih vendar ne bodo nosile s seboj v tornirni in jih hranile iz vojaške čutare!

Smrt v predoru

V ponedeljek se je pripetila v švicarskem predoru, ki veže železnisko progo med Curiškim jezerom in Rapperswilom, težka nesreča. Tovorni vlak, ki je bil na poti, je obličal v predoru in devet ljudi se je v premogovnem dimu zadušilo.

Vlak je odšel s postaje Kalbrunn ter bi moral pasirati predor, ki je dolg 8,4 kilometra. Na postaji v Watswylu so ga pričakovali ob napovedanem času. Na splošno začudenje pa je vlak izostal in ker ga niso našli nikjer na progi, je bilo jasno, da se je moralo nekaj zgoditi na vožnji skozi predor. Šla ga je iskat posebna reševalna kolona, ki je le stežka prodrla do lokomotive. V predoru so se razvijali dušilivi plini; na pol omamljenega vlakovođa in kurjača je rešilna kolona vzele seboj ter ga je prenesla na prosto. Na vlak je ostalo še 9 oseb. Ker jih ni hotelo biti iz predora, so jih šli vnovič iskati, a prej so se previdno opremili s plinskimi maskami. Toda deveterica je med tem že umrla. Tudi dva člana rešilne ekspedicije, ki

sta ostala v predoru, sta podlegla dušilivim plinom.

Švicarska železniška direkcija je odredila natančno preiskavo, da se dožene vzrok nesreče in da se morebitni krivci kaznujejo po predpisih.

Starost — norost

V Kaliforniji živi stara korenina Juan Macana, ki ima v Santi Anu svojo trgovino. Možak ima na grbi sto in eno leto, je bil v svojem življenju sedemkrat poročen in ločen, a se mu še vedno hoče zakonskih sladkosti.

Zadnjič se je Macana oženil z neko mlado devojko pred 3 leti, ko je bil star 70 let. Toda mladeniču ženi je bilo pri starcu prehladno, pa mu je pobegnila. Tudi večina prejšnjih njegovih žen, od katerih se je pozneje dal sodnijsko ločiti, ga je zapustila svojevolično. Zdaj živi Macana že 31. leto v samotji in mu je neznansko dolgočasno. Zato se namerava vnovič poročiti; njegova bodoča žena je mlada dvajsetletna dekle, ki bi ji bil mož lahko za prapradelca. Žato mu bo pač težko ohranila zvestobo in nesrečnemu Macani se utegne pripetiti v najbližji bodočnosti, da bo že osmič odvozel. Izučila pa ga menda tudi ta izkušnja ne bo — če se ga Bog prej ne usmili ter ga ne položi k večnemu počitku.

× Rumunska kraljica v filmu. Rumunska kraljica Marija se je pogodila z neko filmsko družbo v Los Angelesu, da bo igrala v Tolstega filmu »Vstajenje«. Homenar, ki ji ga bo družba plačala za to vlogo, pa bo razdelila med siromašno dečo svoje dežele.

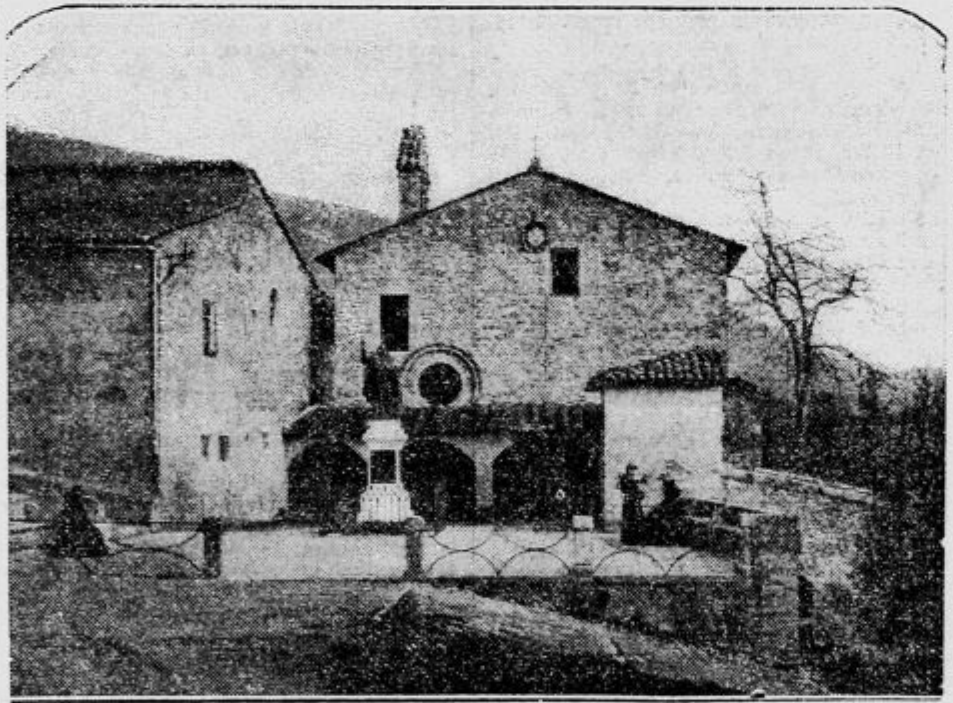
× Povodenj v Zedinjenih državah. Ne katere zapadne kraje ameriških Zedinjenih držav je zadela huda katastrofa. Radi močnega deževja so velikanski kompleksni zemlji pod vodo in nešteto domov je porušeni. Na tisoče ljudi je brez strehe in Američani že zopet nabirajo dolarje, da prispejajo nesrečnikom na pomoč.

× Letalo za sto oseb. Junkerjeva tvornica v Dessauu gradi sedaj ogromno letalo za 100 potnikov. Letalo bo enokrovno, dolgo bo 128 m ter bo opremljeno s 4 motorji. V letalu bodo tudi prostori za pošto in prtljago ter za moštvo. V sprednjem delu bodo kabine s stropnimi okni in električno razsvetljavo. Jedilni salon in dvorana za zabavo na bosta nameščena v prostih višinskega krmila. To letalo je namenjeno tudi za polete čez ocean.

× Samomor rektorja univerze v Jeni. Kemik dr. Gutsbier, rektor vseučilišča v Jeni, je iz nepojasnjene vzroka izvršil samomor. Ustrelil se je v svojem laboratoriju s kroglo iz samokresa.

Človek, ki išče

cenenih dobavnih virov za izborna oblačila, si bo iskanje prihranil, ako mu povemo, da si oblačil ni mogoče boljše in ceneje kupiti kakor pri trvdri Drago Schwab, Ljubljana

K 700letnici smrti sv. Franciška Asiškega

Samostan sv. Damijana v Assisiju, kjer je Francišček narekoval svojo »Laudio« (Pesem solcu).

Jer.:

Iz zapiskov

Te vrstice, ki ležijo pred vami, sem našel med svojimi zapiski. Niso čisto spodobne, a so resnične; to jim daje pravico do življenja. Zgodba se je pripetila v Berlinu, če ne na Dunaju ali sploh na severni nekje, kjer so ljudje zadosti resni, da se bavijo s takimi stvarmi.

»Zadeva se vam bo zdela, če vam jo povem in obrazložim po vrsti, kot jo pojmem jaz, zelo komična in zapletena.« je razlagal Šime Hlača enemu izmed sodnijskih pisarjev in slugi, ki ga je privedel: »Poglejte, se je pripravljal, da bi nadaljeval in mečil navzoče z dokazovanjem svoje nedolžnosti, kar delajo pogosto vsi obtoženci.

»Poglejte,« je dejal, »več ni mogel reči, zakaj že je vstopil sodnik s kupom spisov v roki in sedel. Odprl je spis in pogledal obtoženca.

»Simon Hlača?«
»Da, gospod sodnik.«
»Pokojnega Ivana in...«
»Da, da,« je potrdil obtoženec, še

predno je sodnik izbrbljal do konca.

»Rojen dne 17. septembra l. 1890?«
»Da.«
»Pristojen v naše mesto?«
»Da.«
»Po poklicu?«
»Sedlar.«

»Dobro,« je pogledal sodnik brado. »Vi ste se pretekli petek vinjeni vračali domov. Bila je že ena popolnolič, ko vsi ljudje sp. Peli ste glasno in razgrajali.«

»Razgrajal nisem...«
»Tiho! Ko vas je stražnik opozoril na predpise, ste izustili razžaljenje proti vladi s tem, da ste rekli: Vlada me lahko piše... in tako dalje. Kaj navedete v svojo opravičbo?«

»Vlade nisem razžalil.«
»Vi hočete reči, da vlade niste hoteli žaliti, da to ni bil vaš namen.«

»Tudi to. A v prvi vrsti se mi zdi važnejše, da jaz sploh nisem žalil.«

»Toda to je izpoven vsakega dvoma, da ste se v svoji vinjenosti in prešernosti posluževali na naslov vlade besed, ki jo žalijo. O tem ni dvoma.«

»Gospod sodnik! Pomislite! Zadeva ni tako enostavna, kakor se zdi smešna. Pravica je vendarle na moji stra-

ni. Jaz nisem dejal: naj me — ampak: me lahko. Jaz nisem pozval vlado, naj to stori, ampak sem samo izrazil svojo pripravljenost, da dovolim storiti to, kar sem imenoval, v slučaju, če se vladi poljubi storiti kaj takega.«

Sodnik je debelo pogledal. Drznost obtoženca je rasla preko meje. Neizprosnost logika ga je poniževala do komične vloge.

Lovlj je sopo dostojanstva. Ostro je zarezal pogled v obtoženca, suho je dejal:

»Ne tritate besed! Ali ste se izrazili tako ali ne? In če priznate, da ste se tako izrazili, povejte, kaj morete navedeti kot olajševalno okolnost.«

»Da sem se res tako izrazil, o tem ni govora, gospod sodnik. Trdim le, da nisem žalil, ker nisem od vlade ničesar zahteval, ampak sem ji le nekaj dopustil.«

»Končajte!« je dejal sodnik strogo. »Ali dovolite še eno vprašanje?«

»Torej?«
»Ali je v demokratični državi dovoljeno izraziti o vladi svoje mnenje?«

»Seveda,« je pritrldil sodnik. »Toda kaj ima to pri tej stvari?«

»Če bi dejal, da je vlada slaba, bi

NAPETO! EDINSTVENO!

NICEVO!

PODMORNICA NI TONE.

VELIRI-RUSKO-FRANCOJSKI FILM.

ELITNI KINO MATICA — najuglednejši kino v Ljubljani.

Sredina mesta — Telefon 1/4

Rusko-francoski velefilm junaštva in velike ljubezni

: Ničevo :

Kolosalna režija. — Do skrajnosti napeta vsebina. — Leni igralci — Eleganto. Razkošno — Napeto. — Veleznimim Sovjetski Snijon Saratov in lepa Rusinja Sonia. — Boi podmornice s skrivnostno ladjo polno orožja in municije. — Podmornica »Atanta« in boj na življenje in smrt na dnu morja...

Izven program:

Revija nanovejših pesov — Revija lepih žen Posncio v največjem evropskem varietetu, v svetovnoznamem londonskem Piccadilly-u

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Predstave točno ob 4., pol 6., pol 8 in 9. uri.

Sokolstvo

Fran Kavčič — osemdesetletnik

D. M. v Polju, 7. oktobra.

Malo je med nami mož, ki morejo s takim ponosom in s tako zavestjo gledati nazaj v svojo preteklost, kakor naš dolgoletni šolski upravitelj g. Franc Kavčič. Danes praznuje 80 letnico svojega rojstva. Trda in s trnjem je bila posuta pot njegovega življenja. V sreči naše mladine je vzgojil ljubezen do dela, lepote, resnice in dobrote. Odkritost, zvestoba in značajnost dišijo jubilaranta. Skromen si bil, zaveden, neizprosno moč v svojih načelih — iskren prijatelj in tovariš. Tak si bil, ko si prišel med nas, tak stojiš še danes pred nami, ko se veselimo in radujemo s Teboj in s Tvojo družino Tvojega jubileja. Bil si in si še danes vzor narodnega nacionalnega učitelja, ki je posvetil vse svoje življenje mladini, narodu in domovini.

V vevlečnem vencu Tvojega življenja, ki Ti ga poklanjamo danes, se zrcali velika ljubezen do naše Poljske-sokolske družine, katere se oklepaš, katere si se oklepal vedno z največjo ljubeznijo.

Ob osemdesetletnem prazniku Tvojega dela in trpljenja so Ti poslala ta sokolska srca v pozdrav Tvojem jubileju skromno pesmice, katere je bila pa toliko iskrena.

Danes, ko gledaš ob osemdesetletnici svoje prelene sadove, Ti pošilja pozdrave naša Sokolska družina. Ti pošiljamo pozdrave mi vsi, ki Te ljubimo in spoštujemo. Iz dna srca Ti ključemo: Dobrotno nebo nam ohrani našega atka še mnogo let v naš ponos, v našo srečo in v veselje njegovi družini.

Program prosvetnega odbora Sokola I. v Ljubljani

Prosvetni odbor Sokola I na Taboru se je konstituiral šele začetkom septembra t. l., ker je bil predsednik P. O. prej bolan. V P. O. so bratje in sestre: Bajžeti, predsednik, Eiberger, podpredsednik, Tratar, tajnik, Flegar, novinar, Dermelj, knjižničar, Vilfan, poverjenik za sokolski tisk, Miklavc, načelnik, Rugljeva, načelnica, dr. Blumauer, zastopnik zdravniškega oddelka, Ropič, zastopnik prireditelne oddelka, Zidarič, zastopnik godbenega oddelka in Keržetova. Odbor ima svoje redne seje vsak prvi ponedeljek v mesecu. Na prvih dveh sejah si je P. O. sestavil podroben program dela za tekočo sezono, ki se prične dne 16. oktobra. Zamišljen program obsega prosvetno delo za vse kategorije članstva, naraščajo in decet ter bo imel, ako ga P. O. izvede po načrtu, gotovo lepe uspehe. Seveda se mora članstvo zavdati, da program dela ni samo za P. O., ampak da je namenjen bratom in sestram, ki so dolžni, da se prosvetnih prireditev udeležujejo ter se s prilikami, ki jih nudi P. O., tudi izkoristijo. Članstvo mora pojmiti, da je sokolsko prosvetno delo iste važnosti kakor telesnovzgojno delo in da je pravi Sokol šele oni, ki je v pravem sokolskem duhu vzgojen, h čemur ga usposobi telovadnica in sokolska prosveta. Pa ne samo za telovadeče članstvo je namenjeno prosvetno delo, tudi starejši člani in članice, ki ne posegajo več sokolske telovadbe, bodo našli pri prosvetnem delu še kako kleno zrnce, ki jim bo pri sokolovanju in v zasebnem življenju obrodilo ter bodo iz tega črpali nove izpodbude in koristi. P. O. pa bo ob zanimanju članstva za njegovo delo videl zadovoljenje, kar mu bo dalo novih sil in poguma za uspešno nadaljevanje in izpolnitev svojih načrtov. Tako bo Sokol I, ki se bliža uresničenju svojega ideala po trdem in težkem delu in ki ima vse pogoje za naredek in čim širši razvoj, z zdru-

ženimi močmi v polni meri izpolnil svojo nalogo v prid domovine in naroda.

Načrt prosvetnega dela za letošnje zimsko dobo je nastopil: Skupno s prednjaškim zborom bo priredil P. O. prednjaško solo, v kateri bo skrbel za idejno stran s primernimi predavanji. Prednjaška sola bo trajala od 16. oktobra do 11. decembra vsako soboto zvečer in ob nedeljah dopoldne. Predavanja, ki jih oskrbi prosvetni odbor v zvezi z društvenim zdravniškim odsekom, so določena ob sobotah od 8. do 10. ure zvečer s kratkim vmesnim odmorom. Vsakokrat bosta dve predavanji, eno idejno ter eno zdravniško, in sicer: Splošna vzgoja in pedagoška načela, predava br. Lenarčič, anatomija človeka, br. dr. Košir, zgodovina Sokolstva, br. dr. Pestotnik, fiziologija telovadbe, br. dr. Seliskar, sokolska ideja, br. Gangl, alkohol in nikotin v zvezi s telovadbo, br. dr. Vrtovec, sokolska načela, br. Ambrožič, prva pomoč pri nevarnostih (s skiptičnimi slikami) br. dr. Blumauer, telesna vzgoja in prosvetno delo, br. Bajžeti, sokolska organizacija, br. Marolt. Seveda so vabljeni k tem predavanjem tudi netelovadci. Vsako predavanje bo objavljeno med tednom v dnevnem časopisu.

Po končani prednjaški soli bodo vsako drugo soboto splošna predavanja, in sicer: naša ustava, Darwin in njegov nauk, Einsteinoва teorija, radio, o gospodinjstvu, VIII. vsesokolski zlet, boj med papežstvom in cesarstvom v srednjem veku, 10 letnica bojev na Dobružici ter dvojje zdravniških predavanj. Tudi ta predavanja bodo vselej objavljena v časopisih.

Tudi za nagovore pred vrsto bo skrbel P. O. ter si v ta namen že sestavil kolektar za več mesecev naprej. Da bo članstvo poučeno o važnih svetovnih dogodkih, se bodo vršili debatni večeri, ki jih bo vodil društveni starosta dr. Pestotnik, kar bo deloma za udeležnike poučno, deloma pa tudi zabavno. Poleg tega bo P. O. sodeloval pri proslavi 1. decembra in pri zaobliabi članstva ter izvršil naloge župnega in saveznega prosvetnega odbora, ako bodo zahtevane in pravočasno objavljene.

P. O. si je stavil nadalje kot nalogo, da priredi v jesenski in spomladanski dobi poučne in zabavne izlete ob nedeljah, kar se je deloma že zgodilo. Njih namen je izboljšati članstvo v prostem času v prirodi in na čistih zraku s kolikor mogoče majhnimi izdatki. Žal, da pri tem Sokolstvo ne vživa ugodnosti znanih vozil cen na železnihah. Poleg programa za članstvo si je P. O. zahteval tudi prosvetno delo za sokolsko mladino. Po končani prednjaški soli bo vsak mesec po eno predavanje za naraščajoč obseg sploh Prosvetni odbor bo skušal vzbuditi naraščaj za predavanja, da se mladina polagoma sama privadi na sodelovanje pri sokolskem prosvetnem delu. Naraščajočo namenjena ta le predavanja, o potrebi in koristi Sokolstva, o sokolski ideji, o zgodovini Sokolstva, trgovski in obrtniški naraščaj in nje budočnost in o negovanju telesa. Predavanja se bodo vršila ob nedeljah dopoldne ob 10. uri.

Ker se bo upravni odbor najbrž posrečilo dobiti na Taboru marionetno gledališče, ki je za mladino velikega vzgojnega pomena ter istočasno zabavnega značaja, bo za društveno mladino tudi v tem pogledu preskrbljeno. Prosvetni odbor bo imel nalogo, da v tej stroki skrbi za nasobrazo članstva, ki bo zmožno voditi marionetno gledališče, da se društvo tudi v tej panogi postavi na lastne noge.

Za dečo bo priredil P. O. v zimskih nedeljah dopoldne prenosanje pravljic, kar bo za najmlajše društvene prirednike zopet posebne vrste užitek. Vrh tega bo P. O. vselej radevoljno pomagal društvenemu mladinskiemu odseku, ki mu je naloga, da skrbi za vzgojo in zabavo sokolske mladine na Taboru.

Posebno pazno namerava posvetiti P. O. razširjenju sokolskega tiska med mladino, ki naj se tem potom vzeja in pridobiva za sokolsko organizacijo. To delo je morda eno najvažnejših in najuspešnejših sredstev za porast sokolskih privadnikov.

Ce končno omenimo še obe knjižnici — Simon Gregorčičeva in Gruntarjeva — ki ju upravlja Sokol I ter s tem skrbi za splošno izobrazbo članstva, smo v širokih obrisih zabeležili vse prosvetno delo, ki se vrši, oziroma se bo vršilo v okvirju našega društva.

Nedeljski izlet Sokola I v Ljubljani

Prosvetni odbor Sokola I v Ljubljani (Tabor) priredi v nedeljo dne 10. oktobra nedeljski izlet v Borovnico — Peki — Vrhniko. Odhod iz Ljubljane z izbranim vlakom iz glavne kolodvorice ob 6.13. povratka iz Vrhnike z večernim vlakom ob 16.51. ki poje v Ljubljano ob 17.30. Udeležniki naj vnaprej priprane s seboj iz pripravnosti naspremiti član Sokolskega društva iz Vrhnike ki nam bo razkazal vse zanimivosti te kom izleta

Bratje in sestre Sokola I v Ljubljani! One člani in članice, ki imajo veselje, da se bavebajo v vodstvu marionetnega gledališča in ki imajo za to voljo, prosim društveni prosvetni odbor, da se javijo v društveni pisarni na Taboru v popoldenskih urah. Sokol I bože, da se člani, ki tudi v tej stroki izvežba, da bo mogel gučiti sokolski mladini zdrave zabave.

René La Bruyère:

Hektorjev meč

Roman.

Kovinastozlata zarja se je mešala z bledosinjinimi odsevi in poslednje teme so bežale proti daljnemu zapadu. Na listju so še žarele bleščeče kapljice kakor mirijade dragih kamenčkov in lahna, srebnobela jutranja megla se je s polj in travnikov počasi dvigala proti soncu, podobna dimu, ki vstaja z žrtvenika.

Ne pričakujte, da vam opišem ljubko pokrajino, ki se je prostirala pred mojimi očmi. Dobro se pomnim, da so bile šume goste in travniki dehteči in da je studenček mlo žuborel med mahovjem; toda vse te stvari so bile tako polne svežosti in poezije, da sem jih rajši uživala kakor škrlanček, ki se jih veseli iz vsega srca, ne da bi jih razmotraval.

Michel-Hector de Pontguion se je ukvarjal s prozaičnim poslom: klečal je ob potočku ter si oplakoval čelo s svežo vodo.

»Vidite,« sem vzklila, »odklopi ste mojo postrežbo; stavim, da nimate ničesar, s čimer bi si obvezali rano.«

»Po vsej sili me hočete zapisati med invalide. A moja praska ni vredna, da bi se človek ukvarjal z njo; evo, zaprla se je sama od sebe.«

Vstal je, kažoč mi ranjeno mesto; in res se je poznala le še neznanatna rdečkasta sled.

»Iskreno mi je žal, gospodična, da vam nimam pokazati boljšega; dandanes postajajo še razbojniki bolj človeški.«

»Hvala Bogu, da je tako!... Drugače bi bilo strašno.«

»Mislite? Nu, mene bi bolj veselilo, da sem našel pred svojim samokresom odločne ljudi: to razmaja človeka in mu razpali kri... V teh časih postajamo vsi tako meščanski!...«

»Dajte, dajte, gospod. Bodite uverjeni, ponudila se vam bo boljše prilika, da pokažete svojo hrabrost ne da bi spravljali v nevarnost uboge potnike, ki niso zakrivil ničesar.«

»Bog vas usliši! Rad bi se bil rodil v lepili junaških časih, takrat, ko je vsak vitez lahko zavojeval kraljestvo z ostrino svojega meča.«

»Kaj veste, gospod, ti lepi časi se nemara vrnejo?«

»Oh, to bi bilo življenje!... Bitka, grmenje topov, sovražnik, ki gaziš po njem s podkvami svojega konja, zmaga, ki letiš za njo kakor pijan... a ne, povem vam, dandanes ni več takega posla na svetu. Naš pogum je obsojen, da rjavj z našimi nepotrebnimi meči vred.«

»Pardon, temu ugovarjam v imenu vašega, ki je bil nocoj zelo potreben.«

»Res, pozabil sem že... Veste kaj, gospodična: vaša roka je bila prva, ki ga je potegnila iz nožnice. Kupil sem ga obnem z ostalo opremo, v nadomestilo za prejšnjega, ki sem ga zlomil pri borjenju, in vse doslej še nisem imel prilike rabiti ga.«

»Srčno želim, gospod,« sem vzklila, »da bi mu to pomenilo srečo.«

»Tedad uslišite mojo prošnjo in bodite njegova kumica. Vitezi, naši slavni pradedje, so krščevali svoje meče s sladkimi imeni svojih gospá; moje srce je še novo, kakor moj meč; gospe nimam, kakor tudi moj meč še nima imena; dajte mu svoje ime, da mu bo v srečo.«

»Saj me niti ne poznate, gospod. Moje ime je preveč skromno za tako plemenitega krščenca. Zovejo me Chaillette — in to je vse.«

Prelestno laskanje teh prvih poklonov je dramilo v samostanski gojenki s plateno ruto za vratom žensko nprav; in katera ženska se upira želji, da bi zvedela, ali se obrača moško češčenje samo do mikov njene osebnosti, ali tudi do drugih stvari!

Resno me je prijel za roke in me trdno pogledal s svojimi velikimi sinjimi očmi, ki so me presanjale do dna duše:

»Vi ste lepota in milina in to je vse, kar maram vedeti. Ako bi mi morala resničnosti prnesti razočaranje, tedaj so mi sanje ljubše od nje. Razstaneva se, da se ne vidiva — najbrže! — nikoli več: dovolite mi, da ohranim spomin na to srečanje in da ga čuvam v sebi kakor spomin na smešljaj upanja ob zarji dne, ki je zame obenem zarja življenja.«

Nu, zahteva se mi ni videla baš prenapeta. In ker me ni poznal... in ker je bilo skoro gotovo, da se ne vidiva več...

»Naj bo!« sem dejala. »Spremljati hočem tega svojega krščenca s kar najboljšimi voščili. Da bi mu pripomogla do zmage in slave!«

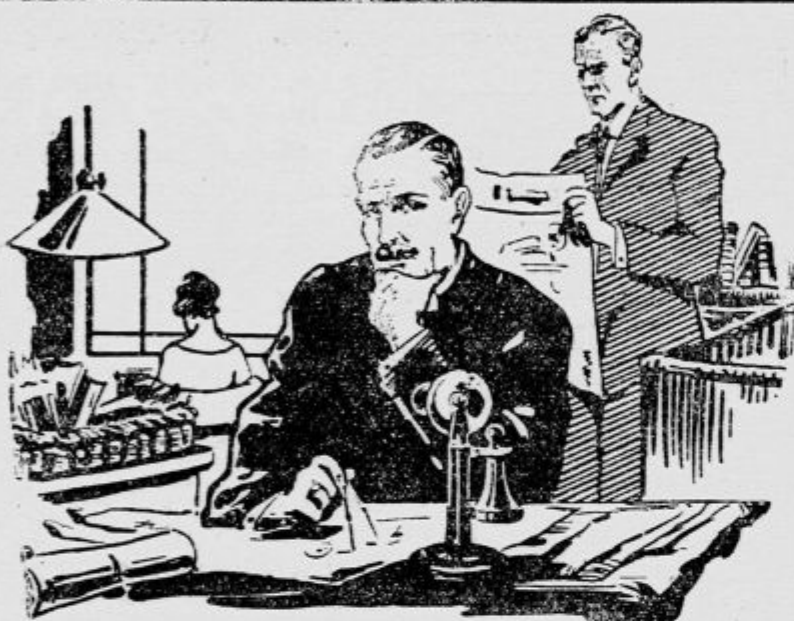
»Hej, Pontguion!... Pontguion!... Evo nas!« so se zdajci začeli veseli klici.

Oddelek dragoncev je bil na povratku v garnizijo naletel na ponesrečeni poštni voz in oficirji, ki so od kočijaža zvedeli nezgodo svojega tovariša, so se podvzivali k njemu, da mu ponudijo nadomestilo za konja, ki ga je moral ostaviti na poti.

Ti gospodje so nas kaj vjudno povabili, naj delimo z njimi prigrizek, ki so ga sluge nosili za njimi. »Nas,« pravim, zakaj kanonica, pravdarica, meščanka in celo redovnica so radostno prihiteli.

Po zajtrku je četa krenila dalje. Michel-Hector de Pontguion je skočil na konja in me je pozdravil z mečem:

»Bog čuvaj lepo Chaillette!« je dejal...

Za uspeh je potrebno zdravje.

Dokler je naše zdravje popolno, a delo, katero se mora izvršiti, zmerno, močnemu človeku ni treba posebno skrbeti za hranjenje; ali ako delo raste, je potrebno, da se človek vzdržuje nekoristnih in škodljivih jedil in da raji uživa tista, ki dajejo večjo moč telesu oziroma mozgu.

OVOMALTINE

Ici obsega hranljive sestavine mleka, svežih jajc, sladkobe in kakao, je za naš organizem neusahljiv vir energije. Vzeti samo eno skodelico pomeni, zavarovati potrebne moči za ves dan.

Razdražljive pijače kakor čaj, kakva, alkohol nimajo drugega kakor trenutno delovanje, a ako tisto prestane, postane organizem še slabši kakor je bil prej. Koncentrirana hranljiva ereditva kakor OVOMALTINE obsega nasprotno stalno moč.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18:50 Din, 250 gr 36:25 Din, 500 gr 63:25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na ta list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetelnih preparatov ZAGREB, Jurjevska ul. 37

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

1000 komadov železnih drogov
za ograjo 2 m dolgih, 4 1/4 kg težkih zelo poceni prodam.
Ugodno za prekupevalce.
Vprašati pri Dolničarju, Zg. Kašelj 31 pri Dev. Mariji v Polju. 10541

Občina trga Ljutomer ima naprodaj

1 Stroj 75 H. P. na sesalni plin, komplet z generatorjem in z Dynamo 50 KW, 220 Volt istosmernega toka s stikalno ploščo in z jermenom iz velblodove dlake.

1 Dieselov stroj 65 H. P. s celo pripadajočo opremo z Dynamo 50 KW, 220 Volt istosmernega toka s stikalno ploščo in z jermenom iz velblodove dlake. 10517

1 Kompletna baterija za 220 Volt z 128 elementi s kompletno opremo.

Oba stroja sta od trdke Benz in dobro ohranjena

Underwood

pisalni stroj v dosegu svetovni sloves nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi

Zastopstvo

LUDVIG BARAGA, LJUBLJANA

Selenburgova ul. 6

Telefon 981

II 27 a

Telefon 980

Javna zahvala.

Naš domači zavarovalni zavod »Croatia« nam je škodo, za pri njemu zavarovane objekte tako kuantno prenil in izplačal, da se čutimo obvezane izreči »Croatiji« javno priznanje in zahvalo ter vsakemu našemu domaćinu ta naš domać solidni, sigurni in vzorni zavod najtopleje priporočati.

Sklep seie ravnateljstva točka 43.

V VINKOVCIH, dne 20. septembra 1926.

HRVATSKI DOM D. D. v Vinkovcih

I. M. Cutjat v. r.

PRESELITEV

iz Medvedove ulice št. 32 v prenovljene prostore na Jurčičevem trgu 3

naznanja

M. Leitgeb, atelje za ročno in strojno vezenje.

Vezenje zastorov, perila, pregrinjaj, obitek itd.

Predtiskarija Zaloge DMC in vseh potrebščin za vezenje.

10539

Potrli globoke žalosti naznanjamo, da je naša pre-dobra soproga, sestra, svakinja in teta, gospá

Ivanka Shuelz, roj. Kastelic

soproga višjega činovnika drž. železnice, danes dne 6. oktobra 1926, v 50. letu starosti, prev. dana s sv. zakramenti preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek, dne 10. oktobra 1926, ob 3. popoldne iz mrtvašnice držav. bolnice na okopališče pri Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 13. t. m. ob 8. uri zjutraj pri čč. co. trančis. anih.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1926.

Anton Šuelz soproga, Marija Malalan, sestra, ostali sorodniki.

GOSPODJE IN DAME

nosijo v

JESENI in po ZIMI

samo

PEKO ČEVLJE,

ker je njih trpežnost, elegantna in moderna oblika nenadkriljiva.

Cene najnižje!